

20M
25

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΜ. ΛΟΜΒΑΡΔΑ ΙΚΑΡΙΟΥ
ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

ΙΚΑΡΙΑ

ἦτοι

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ ΣΥΡΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ν. ΦΡΕΡΗ

—
1903

67

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ

Δ 5
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΜ. ΛΟΜΒΑΡΔΑ ΙΚΑΡΙΟΥ
ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

ΙΚΑΡΙΑ

ἦτοι

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ ΣΥΡΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ν. ΦΡΕΡΗ

—
1903

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον τοῦ συγ-
γραφέως ὑπογραφήν καταδιωχθήσεται ὡς προϊόν κλε-
ψυτυπίας.

ΙΕΡΑ, ΚΑΙ ΣΕΠΤΗ, ΣΚΙΑ,

ΤΗΣ

ΜΑΚΑΡΙΤΙΔΟΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ

ΕΛΕΝΗΣ ΣΤ. ΛΟΜΒΑΡΔΑ

ΠΟΛΛ' ΕΠ' ΕΜΟΙ ΜΟΧΘΗΣΑΣΗΣ

ΤΟΔ' ΕΣΤΩ ΜΝΗΜΑ

Γ. Σ. ΛΟΜΒΑΡΔΑΣ

Ἰχάριος

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ὁκταετίαν ὅλην ἐν τῇ φιλτάτῃ μοι πατρίδι Ἰκαρία τὸ διδασκαλικὸν ἐξασκοῦντες ἐπάγγελμα καὶ παριστάμενοι κατ' ἔτος εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν Δημοτικῶν σχολείων κατενοήσαμεν ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις δεόν ὥπως ἄρχηται ἐκ τῆς Πατριδογραφίας. Τὴν ιδέαν ἡμῶν ταύτην ἐπιβεβαιοῖ καὶ ὁ ἐντρίβέστατος Παιδαγωγὸς κ. C. Kehr ἀποφαινόμενος ἐν τῇ Διδακτικῇ αὐτοῦ περὶ ταύτης ὡς ἑξῆς.

«Οὐχὶ ἀπὸ τῶν ξένων καὶ μεμακρυσμένων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐγγύς κειμένων, ἥτοι ἀπ' αὐτῆς τῆς γενεθλίου χώρας δεόν νὰ ἄρχηται ἡ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας. Ἡ πατρίς ἐστὶ διὰ τοὺς πλείστους ὁ μόνος καὶ διαρκὲς τόπος τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐναρξίς ἀπὸ τῶν μεμακρυσμένων καὶ ἡ ἄγνοια τῶν ἐγγύς θὰ ᾔτο ὅλως ἀντίθετος τῇ φύσει καὶ παράλογος, ἀναντίρρητον ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας δεόν νὰ ὀρμᾷται τὸ πρῶτον ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῆς γενεθλίου χώρας παρατηρήσεων. Ὡς δὲ πᾶσα διδασκαλία, οὕτω καὶ ἡ τῆς γεωγραφίας ἔστω ἐποπτική. Τεταύτη δὲ μόνον ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ ἐδάφους δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ . . . Ἄνευ δὲ τῶν ἐποπτικῶν ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ ἐδάφους παρατηρήσεων ἡ μέλλουσα διδασκαλία τῆς γεωγραφίας, ἐστὶ κενὴ, ἄσκοπος καὶ ὀρμαθὸς μόνων ἀκαταλήπτων λέξεων καὶ ὀρισμῶν».

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ κ. C. Kehr λέγει. Ἡμεῖς δὲ συναισθανόμενοι τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην τοπογρα-

ς'.

φίας τῆς ἰδίας ἡμῶν πατρίδος Ἰκαρίας συνετάξαμεν τὸ ἀνὰ χεῖρας ἐγχειρίδιον τῆς γεωγραφικῆς περιγραφῆς τῆς νήσου, ὅπερ καὶ παραδίδομεν εἰς φῶς χάριν τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτικῶν σχολείων τῆς φήλης πατρίδος.

Ἐν τῇ συγγραφῇ τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου πολλάς ὠφελίμους καὶ χρήσίμους ἐλάβομεν παρὰ τῶν κ. κ. Ἰωάννου Ν. Πουλιανοῦ, Ἰατροῦ, Χριστοδοῦλου Μαυρογεωργίου καὶ Στεφάνου Σ. Παμφίλη δημοδιδασκάλων καθὼς καὶ παρὰ τοῦ Πανοσιωτάτου ἐν Ἱερομονάχοις κ. Δανιὴλ Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὀσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, πρὸς οὓς καὶ ἐκφράζομεν τὰς ἀπείρους ἡμῶν εὐχαριστίας.

Παραδίδοντες ἤδη εἰς φῶς ταύτην παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς ἀγαπητοὺς ἡμῖν συναδέλφους, ὅπως ὑποδείξωσιν ἡμῖν τὰς ἐλλείψεις ἃς ἤθελον εὖρη ἵνα αὐταὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει ἀρθῶσιν ἐξ αὐτῆς.

Ἐν τέλει δὲ πρὸς πάντας τοὺς φιλτάτους ἐμοὶ συμπολίτας ἀπονέμον τὰς ἀπείρους μου εὐχαριστίας οὐ μόνον διὰ τὴν προτροπὴν καὶ παρόρμησιν ἣν διηνεκῶς ἐποιοῦντο ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνδρομὴν ἣν παρέσχον ἐμοὶ διὰ τὴν ἐκδοσὶν αὐτῆς, εὐχομαι ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεὸς καταπέμπῃ αὐτοῖς ἅπαντα αὐτοῦ τάγαθὰ Οὐράνιά τε καὶ ἐπίγεια.

Ἐγγραφον ἐν Χάρκι Ἰκαρίας τῇ 29 Ἰανουαρίου 1902.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΛΟΜΒΑΡΔΑΣ

Ἰκάριος. Σχολάρχης.

ΙΚΑΡΙΑ

§ 1. Ὀρίζων καὶ σημεῖα αὐτοῦ.

Ὅταν ἀναβῶμεν εἰς μέρος ὑψηλὸν καὶ παρατηρήσωμεν κύκλῳ ἡμῶν βλέπομεν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἐφάπτεται τῆς γῆς σχηματίζων κύκλον. Ὁ κύκλος οὗτος ὀνομάζεται ὀρίζων. Ὅσον δ' ὑψηλότερον ἀναβῶμεν καὶ παρατηρήσωμεν, τοσοῦτον καὶ ὁ ὀρίζων εἶνε μεγαλείτερος.

Ὁ ὀρίζων διαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη. Ἀνατολήν, Δύσιν, Νότον καὶ Βορρᾶν. Ἀνατολή ὀνομάζεται τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὁποῖον φαίνεται ἀνατέλλων ὁ ἥλιος τὴν πρωΐαν. Δύσις ὀνομάζεται τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον φαίνεται δύων ὁ ἥλιος τὴν ἑσπέραν. Νότος δ' ἡ Μεσημβρία ὀνομάζεται τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶνε πρὸς τὰ δεξιὰ ἡμῶν ὅταν εἴμεθα ἐστραμμένοι πρὸς τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου, καὶ Βορρᾶς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶνε εἰς τὰ ἀριστερὰ ἡμῶν ὅταν εἴμεθα ἐστραμμένοι πρὸς τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου.

Τὰ κύρια ταῦτα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος ὑποδιαιροῦνται εἰς ἄλλα δευτερεύοντα ἥτοι Βοριανατολικόν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Ἀνατολῆς. Βορειοδυτικόν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Δύσεως. Νοτιανατολικόν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ Νότου καὶ Ἀνατολῆς. Νοτιοδυτικόν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ Νότου καὶ Δύσεως.

§ 2. Ἄνεμοι.

Οἱ ἄνεμοι εἰ ὅποιοι πνέουσι κατὰ διαφόρους διευθύνσεις λαμβάνουσι τὰ ὀνόματα τῶν ὀκτὼ τούτων σημείων τοῦ ὀρίζοντος.

Βόρειος ἢ Τραμουντάνα ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος, ὁ ὅποιος πνέει ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Βορειοδυτικὸς ἢ Μαΐτρος ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Δυτικὸς ἢ Πουνέντης ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ Δυτικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Νοτιοδυτικὸς ἢ Γαρμπῆς ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Νότιος ἢ Ὅστρια ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ νότιον μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Νοτιανατολικὸς ἢ Σορόκος ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ νοτιανατολικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Ἀνατολικὸς ἢ Λεβάντης ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Βορειανατολικὸς δὲ τέλος ἢ Γρέγος ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ βορειανατολικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

§ 3. Διαίσεις τῆς Γῆς.

Ἡ γῆ ὥς σῶμα οὐράνιον ἐξεταζομένη ἔχει σχῆμα σφαιροειδές, εἶναι δηλαδή σφαῖρα συμπεπλεγμένη περὶ τοὺς πόλους καὶ ἐξογκωμένη περὶ τὸν Ἰσημερινόν.

Φυσικῶς δ' ἐξεταζομένη ἡ γῆ διαιρεῖται εἰς ξηρὰν καὶ εἰς θάλασσαν. Ξηρὰ ὀνομάζεται ἡ στερεὰ ὕλη (κοινῶς στεργιὰ) ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς γηϊνῆς σφαίρας καὶ κατέχει τὸ ἐν τέταρτον αὐτῆς. Θάλασσα ὀνομάζεται ἡ ρευστὴ ὕλη τῆς γῆς, ἡ ὁποία κατέχει τὰ τρία τέταρτα τῆς γῆς.

Ἀπασα ἡ ξηρὰ διαιρεῖται εἰς πέντε μεγάλα μέρη,

τὰ ἐποῖα ὀνομάζονται ἤπειροι καὶ εἰς διάφορα ἄλλα μικρότερα, τὰ ὅποια ὀνομάζονται νῆσοι.

Αἱ ἤπειροι εἶνε αἱ ἀκόλουθοι πέντε, ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία, ἡ Ἀφρικὴ, ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ Αὐστραλία, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ μὲν τρεῖς πρῶται (Εὐρώπη, Ἀσία καὶ Ἀφρικὴ) ἀποτελοῦσι τὸν παλαιὸν κόσμον, αἱ δὲ δύο τελευταῖαι (Ἀμερικὴ καὶ Αὐστραλία) ἀποτελοῦσι τὸν Νέον κόσμον, διότι ἀνεκαλύφθησαν πολὺ ὕστερον τῶν ἄλλων ἡπείρων.

Χερσόνησος ὀνομάζεται μέρος ξηρᾶς, τὸ ὁποῖον ἐξ ἐνὸς μὲν μέρους ἐνοῦται μετὰ τῆς ἡπείρου, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων περιβρέχεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης.

Νῆσος ὀνομάζεται μέρος τῆς ξηρᾶς μικρὸν ἢ μέγα, τὸ ὁποῖον ἀπ' ὅλα τὰ μέρη βρέχεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Καὶ ἡ πατρίς ἡμῶν εἶνε νῆσος καὶ ὀνομάζεται Ἰκαρία.

§ 4. Ὅρια, Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος καὶ ἄρχαῖα ὀνόματα Ἰκαρίας.

Ἡ νῆσος Ἰκαρία ὅρια ἔχει πρὸς Ἀνατολὰς μὲν τὴν Σάμον, πρὸς Δυσμὰς τὴν Μύκονον, πρὸς Βορρᾶν τὴν Χίον καὶ πρὸς Νότον τὴν Πάτμον. Ἀπέχει δὲ τῆς μὲν Σάμου δέκα ναυτικὰ μίλλια, τῆς Χίου τριάκοντα καὶ πέντε, τῆς Μυκόνου εἰκοσιπέντε καὶ τῆς Πάτμου δέκα καὶ ὀκτώ.

Γεωγραφικὸν πλάτος τόπου τινὸς ὀνομάζεται ἡ ἀπόστασις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ.

Γεωγραφικὸν μῆκος τόπου τινὸς ὀνομάζεται ἡ ἀπόστασις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πλησιεστάτου πρὸς αὐτὸν καὶ κατὰ συνθήκην ὀρισμένου μεσημβρινοῦ.

Ἡ Ἰκαρία ἔχει κατὰ μέσον ὅρον γεωγραφικὸν μὲν πλάτος 37 μοιρῶν καὶ 34 πρώτων λεπτῶν, γεωγραφικὸν δὲ μῆκος 23 μοιρῶν, 52 πρώτων λεπτῶν καὶ 40 δευτέρων.

Ἡ Ἰκαρία ἐν τῇ ἀρχαιότητι εἶχε διάφορα ὀνόματα: ἐκαλεῖτο λ. γ. Μάκρυς καὶ Δολίχη, διότι εἶνε στενὴ καὶ μακρά. Ἰχθυόεσσα διὰ τοὺς πολλοὺς καὶ ὠραίους ἰχθῦς, οἱ ὅποιοι ἠλιεύοντο εἰς τὴν πλησίον αὐτῆς θάλασσαν. Ἐχινάδες ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐχίνων καὶ Σηπιάς ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν περὶ αὐτὴν σηπιῶν. Τὸ δ' ὄνομα Ἰκαρία, τὸ ὁποῖον μέχρι σήμερον ἔχει, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Ἰκαρον τὸν υἱὸν τοῦ Δαιδάλου.

§ 5. Μῦθος Ἰκάρου.

Ὁ Δαίδαλος υἱὸς τοῦ Εὐπαλάμου Ἀθηναῖος ἦτο ἄριστος ἀγαλματοποιὸς οὐ μόνον τῆς ἐποχῆς του, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ. Εἰς τοῦτον ἡ ἀδελφή του Πέρδιξ παρέδωκε τὸν υἱὸν της Τάλων διὰ νὰ τὸν διδάξῃ τὴν τέχνην τοῦ ἀγαλματοποιοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Τάλως εἰς ὀλίγον χρονικὸν διάστημα ὅχι μόνον ἔμαθε νὰ κατασκευάζῃ ἀγάλματα ὠραιότερα ἀπὸ τὸν θεῖόν του, ἀλλὰ συγχρόνως ἐφεῦρε καὶ διάφορα ἐργαλεῖα τῆς γλυπτικῆς τέχνης ἄγνωστα εἰς τὸν θεῖόν του, ἐκίνησε διὰ τοῦτο ἐναντίον αὐτοῦ τὸν φθόνον καὶ τὸ μῖσος τοῦ θείου του Δαιδάλου, ὁ ὁποῖος καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν. Συλληφθεὶς δὲ ὁ Δαίδαλος καθ' ἥν στιγμὴν ἔθαπτε τὸ σῶμα τοῦ ἀνεψιοῦ του κατεδικάσθη διὰ φόνον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς θάνατον. Δραπετεύσας δ' ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Δαίδαλος ἦλθεν εἰς Κρήτην, ὅπου ἐβασίλευεν ὁ Μίνως καὶ ἔκαμε τὸν περίφημον Λαβύρινθον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὁ Μίνως ἔκλεισε τὸν Μινώταυρον.

Ἀκολουθῶς ὁ Δαίδαλος πεσὼν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ Μίνως ἐφυλακίσθη ἐντὸς τοῦ Λαβυρίνθου μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἰκάρου ἐπὶ σκοπῶν ν' ἀποθάνωσι καὶ οἱ δύο περιορισμένοι ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ ἐκείνου σπηλαίου. Ὁ Δαίδαλος ὅμως περιορισμένος ἐντὸς τοῦ Λαβυρίνθου κατεσκεύασε διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὸν υἱὸν του Ἰκαρον

πτερά καὶ προσκολλήσας ταῦτα διὰ κηροῦ εἰς ἑαυτὸν καὶ τὸν υἱὸν του ἀνεχώρησαν ἐκ Κρήτης ἀφ' οὗ προηγουμένως συνεβούλευσε τὸν υἱὸν του Ἰκαρον νὰ πετᾷ εἰς τὸ μέσον. Ὁ Ἰκαρος ὅμως ἀφ' οὗ διήλθον τὰς νήσους Δῆλον, Πάρον καὶ Σάμον λαβὼν θάρρος παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρός του ἀνῆλθε πολὺ ὑψηλὰ καὶ τότε ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου ἀφ' οὗ διέλυσε τὸν κηρὸν δι' οὗ ἦσαν προσκεκολλημένα τὰ πτερά, πεσὼν εἰς τὴν θάλασσαν ἐπνίγη. Ὁ Δαίδαλος κατελθὼν ἔθαψε τὸ πτώμα τοῦ υἱοῦ του εἰς ταύτην τὴν νῆσον, ἡ ὁποία ἔκτοτε ὠνομάσθη Ἰκαρία καθὼς καὶ ἡ περὶ αὐτὴν θάλασσα Ἰκάριον πέλάγος.

§ 6. Ἀρχαῖαι πόλεις Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία ἐν τῇ ἀρχαιότητι πόλεις εἶχε τὴν Οἰνόην, τὰ Θέρμα καὶ τὸ Δράκανον τῶν ὁποίων καὶ λείψανα ἀκόμη καὶ τώρα διατηροῦνται. Καὶ ἡ μὲν Οἰνόη ἔλαβε τὸ ὄνομα ἐκ τῶν πολλῶν ἀμπέλων τὰς ὁποίας εἶχε καὶ τὰς ὁποίας οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν οἶνας. Τὰ δὲ θέρμα ἔλαβον τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν θερμῶν πηγῶν, αἵτινες ἔκειντο ἐκεῖ πλησίον τῆς πολίχνης διατηρούμεναι μέχρι σήμερον ΒΑ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου. Αἱ πηγαὶ αὗται εἶνε δύο ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία ἀνάγεται εἰς τὴν τάξιν τῶν σιδηρούχων, ἡ δὲ εἰς τὴν τάξιν τῶν θειούχων· ἐκτὸς τούτων καὶ ἑτέρα πηγὴ μεταλλούχων ὑδάτων παρὰ τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς Λευκάδα. Τὸ δὲ Δράκανον κείμενον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὸ μέρος τὸ ὁποῖον σήμερον καλεῖται Φανάρι, ὅπου καὶ λείψανα ἀρχαιότητος σώζονται ἔλαβε τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Δρακάνου.

§ 7. Ὅρη καὶ Ἀκρωτήρια Ἰκαρίας.

Λόφος ὠνομάζεται μικρὸν ὕψωμα γῆς οὐχὶ ἀνώτερον τῶν 200 μέτρων. Βουνὸς ὠνομάζεται τὸ ὕψωμα τὸ ὁποῖον

εἶνε ἀπὸ 200 μέχρι 500 μέτρων. Ὅρος ὀνομάζεται τὸ ὕψωμα, τὸ ὅποιον εἶνε ἄνω τῶν 500 μέτρων.

Ὅρη ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν Αἰθέρα, ὁ ὅποιος διαχωρίζει τὴν νῆσον κατὰ μῆκος εἰς Βόρειον καὶ εἰς Νότιον. Τούτου διακρίνομεν τὰς ἑξῆς κορυφάς· τὸ Καψαλινὸν Κάστρον, τὴν Φάρδην, τὸ Κακὸν Καταβασίδι, τὰς Ἀτσίδας, τὴν Πούνταν, τὴν Μέλισσαν, τὸν Πύργον καὶ τὸν Ὑψῶνα. Ἀλλὰ δὲ ὄρη ἡ μᾶλλον βουνούς ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν Μέγαν λόφον, τὰ Τρίπυργα, τὸ Φύτρον ὄρος, τὸ Ὑψηλὸν Βουνὶ, τὴν Βωδοκεφάλαν, τὴν Παχεῖαν κεφάλαν, τὸν Σταυρὸν, τὴν Κράμπην καὶ τὸν Πράμνον.

Εἰς ἕκαστον ὄρος ἢ βουνὸν ἢ λόφον διακρίνομεν τρία τινα, τοὺς πρόποδας, τὰ πλάγια καὶ τὴν κορυφήν. Πρόποδες καλοῦνται τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὅποιον ἄρχεται ἡ ὕψωσις, πλάγια δὲ τὸ κυρτὸν μέρος τοῦ ὄρους ἢ βουνοῦ ἢ λόφου, κορυφή δὲ τὸ ἀνώτατον αὐτῶν μέρος.

Ἀκρωτήριον ὀνομάζεται μέρος τῆς ξηρᾶς ὄρεινόν καὶ ἀπότομον εἰσχωροῦν βαθύτερον εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἀκρωτήρια ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸ Δράκανον ἀπέναντι τῆς Σάμου, τὸ ὅποιον σήμερον ὀνομάζεται Φανάρι, τὸν Πάππαν πρὸς Δυσμάς καὶ τὸ Στρεφόνιον πρὸς Βορρᾶν.

Ἡφέστεια ὀνομάζονται τὰ ὄρη τὰ ὅποια ἐκπέμπουσι πυρώδη ὕλην καὶ καπνόν. Κρατὴρ ἡφαιστείου ὀνομάζεται ἡ ὀπή ἐκ τῆς ὁποίας ἐξέρχεται ἡ πυρώδης αὕτη ὕλη.

§ 8. Ὀροπέδια, Πεδιάδες καὶ κοιλάδες Ἰκαρίας.

Ὀροπέδιον ὀνομάζεται πεδιάς μικρά ἢ μεγάλη τὴν ἑκτασιν εὕρισκομένην εἰς τὴν κορυφήν ὄρους ἢ βουνοῦ. Ὀροπέδια ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν Κοσκιναῖν, τὸν Ζηζόκαμπον, τὰς Ὀτίας (Ὀτλιαῖς), τὴν Ἐριφὴν, τὰ Μούδια, τὸ Πέζη καὶ τὸν κάμπον τοῦ Δρυῦ.

Πεδιάς ὀνομάζεται μέρος ξηρᾶς ἴσον καὶ κατάλλη-

λον πρὸς καλλιέργειαν. Πεδιάδας ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν Φάρον, τὴν Βαόνην, τὸν Κάμπον τῶν κάτω μερῶν καὶ τῆς Ἐληᾶς τὸν κάμπον.

Κοιλὰς ὀνομάζεται μικρὰ πεδιάς εὕρισκομένη με-
ταξὺ ὀρέων ἢ βουνῶν. Κοιλάδας ἡ Ἰκαρία ἔχει τὴν
Κώμην, τὰ Κοσσίκια καὶ τὴν Λαγκάδα.

Ἐρημος ὀνομάζεται ἡ ἄγρος, ἄνυδρος καὶ ἀκατοί-
κητος πεδιάς. Ὅασις ὀνομάζεται ἡ εἰς τὸ μέσον τῆς
ἐρήμου κατοικουμένη κατάρρυτος καὶ καρποφόρος χώρα.

§ 9. Ποταμοὶ καὶ χεῖμαρροι Ἰκαρίας.

Πηγὴ ὀνομάζεται τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς ἐκ τοῦ ὁποίου
ἀναβλύζει (ἐξέρχεται) τὸ ὕδωρ. Ρυάκιον ὀνομάζεται τὸ
ὕδωρ τῆς πηγῆς, τὸ ὁποῖον ρέει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς
γῆς. Ποτάμιον ὀνομάζεται ἡ ἔνωσις τῶν ὑδάτων πολ-
λῶν ρυακίων. Ποταμὸς ὀνομάζεται ἡ ἔνωσις τῶν ὑδά-
των δύο ἢ περισσοτέρων ποταμίων.

Ποταμοὺς ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν Κουζῖνον, τὸν Βουτσι-
δέν, τὸν Μύρσωνα, τὸν Χάρακαν καὶ τὸν Χάλαριν, εἰς
τὸν ὁποῖον χύνονται καὶ τὰ ὕδατα τῶν ποταμίων, Γε-
μελίων, Καρυῶν καὶ Σκληθροποτάμου.

Παραπόταμος ὀνομάζεται ὁ ποταμὸς ὁ χυνόμενος εἰς
ἄλλον ποταμόν. Τὸ μέρος δ' ὅπου δύο ἢ περισσότερα πο-
τάμια ἐνοῦνται ὀνομάζεται συμβολή.

Εἰς ἕκαστον ποταμόν διακρίνομεν τὴν πηγὴν, τὴν
κοίτην, τὰς ὄχθας καὶ τὴν ἐκβολήν. Πηγὴ ὀνομάζεται
τὸ μέρος ὅθεν ἄρχεται νὰ ρέῃ ὁ ποταμός. Κοίτη ὀνομά-
ζεται ἡ κοιλότης ἐντὸς τῆς ὁποίας ρέει ὁ ποταμός. Ὀχ-
θαι ὀνομάζονται αἱ γαῖαι αἱ ὁποῖαι εἶναι πλησίον τῆς
κοίτης τοῦ ποταμοῦ. Δεξιὰ ὄχθη ὀνομάζεται ἐκείνη ἡ
ὁποία κεῖται πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ καταβαίνοντος ἀπὸ τῶν
πηγῶν εἰς τὴν ἐκβολήν. Ἀριστερὰ δ' ἡ ἀπέναντι. Ἐκ-
βολὴ ποταμοῦ ὀνομάζεται τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὁ πο-

ταμὸς ἐκβάλλει (χύνεται) εἰς τὴν θάλασσαν ἢ εἰς ἄλλον ποταμὸν ἢ εἰς λίμνην.

Χείμαρρος ὀνομάζεται ὁ ὀρμητικὸς ρύαξ ὁ σχηματιζόμενος τὸν χειμῶνα ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς βροχῆς. Χειμάρρους ἢ Ἰκαρία ἔχει πολλοὺς ἐκ τῶν ὁποίων ὀνομαστοὶ παρὰ τοῖς Ἰκαρίοις εἶναι ὁ Ἄρης, ὁ τοῦ Καραβοστάμου, ὁ Μυλιόντας, τὸ Κυπαρίσι, τὰ Κεραμέ, ὁ Χαλκιάς, τοῦ Φαγάρου κλπ. οἵτινες καὶ ποταμοὶ ὑπὸ τῶν ἐντοπίων ὀνομάζονται.

§ 10. Διαίρεσις θαλασσίου ὕδατος.

Τὸ θαλάσσιον ὕδωρ διαιρούμενον εἰς τεμάχια σχηματίζει τοὺς ὠκεανοὺς, τὰς θαλάσσας, τὰ πελάγη, τοὺς κόλπους καὶ τοὺς ὅρμους.

Ὁκεανοὶ ὀνομάζονται τὰ μεγάλα τμήματα εἰς τὰ ὁποῖα διαιρεῖται τὸ θαλάσσιον ὕδωρ.

Οἱ ὠκεανοὶ εἶνε οἱ ἀκόλουθοι πέντε.

Α') Ὁ Μέγας ἢ Εἰρηνικὸς ὠκεανὸς μεταξὺ Ἀμερικῆς, Ἀσίας καὶ Αὐστραλίας.

Β') Ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανὸς μεταξὺ Ἀμερικῆς, Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς.

Γ') Ὁ Ἰνδικὸς ὠκεανὸς μεταξὺ Ἀφρικῆς, Ἀσίας καὶ Αὐστραλίας.

Δ') Ὁ Νότιος παγωμένος ὠκεανὸς περὶ τὸν Νότιον πόλον, καὶ

Ε') Ὁ Βόρειος παγωμένος ὠκεανὸς περὶ τὸν Βόρειον πόλον διαβρέχων τὰ βόρεια παράλια Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς.

Θάλασσαι ὀνομάζονται τμήματα ὠκεανῶν εἰσχωροῦντα μεταξὺ τῶν ἡπείρων, καθὼς ἡ Μεσόγειος Θάλασσα.

Πελάγη ὀνομάζονται τμήματα θαλασσῶν μακρὰν τοῦ λιμένος καὶ τῆς παραλίας εὕρισκόμενα καθὼς τὸ Ἰκάριον πέλαγος.

Κόλπος ὀνομάζεται μέρος θαλάσσης εἰσχωροῦν βαθέως εἰς τὴν ξηράν. Τὸ ἐνδότερον μέρος τοῦ κόλπου ὀνομάζεται μυχός.

§ 11. Ὅρμοι Ἰκαρίας.

Λιμὴν ὀνομάζεται μικρὸς κόλπος περικλειστος, ὃ ὁποῖος προφυλάττει τὰ πλοῖα ἀπὸ τῶν ἀνέμων. Ὁ προφυλάττων τὰ πλοῖα ἀπὸ πάντων τῶν ἀνέμων ὀνομάζεται ναύλοχος λιμὴν.

Οἱ λιμένες εἶνε δύο εἰδῶν, Φυσικοὶ καθὼς ὁ λιμὴν τῆς Μήλου, τῆς Σούδας ἐν Κρήτῃ, τῶν Φούρνων κλπ. καὶ τεχνικοὶ καθὼς ὁ τῆς Χίου, Σύρου καὶ Τήνου.

Ἡ Ἰκαρία λιμένας δὲν ἔχει, ἀλλὰ μόνον ὅρμους τινὰς οἱ ὅποιοι προφυλάττουσι τὰ πλοῖα ἀπὸ μερικῶν μόνον ἀνέμων.

Ὅρμος ὀνομάζεται μικρότατος κόλπος, ὅπου καταφεύγουσι τὰ πλοῖα ταξιδεύοντα διὰ νὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τῆς τρικυμίας.

Ὅρμους ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν τοῦ Ἀγίου Κηρύκου, Ἀγκαλιάσματος, Φάρου, Γεροῦ, Ἀγίου Φωκᾶ, Εὐδήλου, Γαλιοκαρίου, Ἀρμενιστοῦ καὶ Νᾶ.

Ἰσθμὸς ὀνομάζεται στενὴ ταινία γῆς ἐνοῦσα δύο ξηρὰς καὶ χωρίζουσα δύο θαλάσσας.

Πορθμὸς ὀνομάζεται στενὸν πέρασμα θαλάσσης ἐνοῦν δύο θαλάσσας καὶ χωρίζων δύο ξηράς.

Διῶρυξ ὀνομάζεται ἡ τεχνικὴ αὐλαξ ἐν τῇ θαλάσσῃ διὰ τῆς ὁποίας διέρχονται τὰ πλοῖα καθὼς διῶρυξ τοῦ Σουέζ, τῆς Κορίνθου κλπ.

Ἀκτὴ ὀνομάζεται ὑψηλὴ καὶ κρημνώδης παραλία ἐπὶ τῆς ὁποίας συντρίβονται (σπῶσιν) ὀρμητικῶς τὰ κύματα.

Θίς ὀνομάζεται ἡ ἀμμώδης παραλία.

§ 12. Διοικητική διαίρεσις Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία διοικητικῶς ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς διοικήσεως Χίου τοῦ Νομοῦ Αἰγαίου διηρεῖτο ἀνέκαθεν εἰς τρία τμήματα ὀνομαζόμενα Μουχταρία.

Α') Τὸ τμήμα τοῦ Φαναρίου μεγαλείτερον κατὰ τὸν πληθυσμὸν τμήμα τῆς νήσου καὶ δεύτερον κατὰ τὴν ἔκτασιν ἔχον πρωτεύουσαν τὸν Ἅγιον Κήρυκον.

Β') Τὸ τμήμα Μεσαρίας, τὸ μικρότερον τῆς νήσου κατὰ τε τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν πληθυσμὸν ἔχον πρωτεύουσαν τὸν Εὐδηλον.

Γ') Τὸ τμήμα Περαιμείας πρῶτον μὲν κατὰ τὴν ἔκτασιν, δεύτερον δὲ κατὰ τὸν πληθυσμὸν ἔχον πρωτεύουσαν τὰς Ράχας.

Τὰ τμήματα ταῦτα μέχρι μὲν τοῦ 1869 εἶχον ἰδίας δημορχικὰς σφραγίδας αἵτινες ἀπὸ τοῦ 1869 καὶ ἐντεῦθεν ἀντεκατεστάθησαν διὰ τῶν νῦν ἐν χρήσει Μουχταρικῶν τοιούτων. Πλὴν τῶν δημορχικῶν σφραγίδων εἶχεν ἡ Ἰκαρία καὶ τὴν τῆς Κοινότητος εἰς τέσσαρα τεμάχια διηρημένην, τῆς ὁποίας χρήσις ἐγένετο μόνον κατὰ τὴν ἐπίσημον μετὰ τῆς Σεβ. Κυβερνήσεως ἀλληλογραφίαν.

Α'.

Τμήμα τοῦ Φαναρίου.

Τὸ τμήμα Φαναρίου λαβὼν τὸ ὄνομα ἀπὸ τινος Φανού, ὅστις ὑψοῦτο ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Δρακάνου, τοῦ ὁποίου καὶ εἰσέλπια μέχρι σήμερον διατηροῦνται ἔχει τὰ ἀκόλουθα χωρία.

§ 13. Πρωτεύουσα Φαναρίου καὶ Ἰκαρίας.

Ἅγιος Κήρυκος. Πρωτεύουσα τοῦ τμήματος Φαναρίου καὶ ὅλης τῆς νήσου εἶνε ὁ Ἅγιος Κήρυκος λαβὼν

τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ἄλλοτε ὑπάρχοντος Ναΐσκου ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἀγίων Μαρτύρων Ἰουλίτης καὶ Κηρύκου 15 Ἰουλίου ἐορταζόντων. Ἀντὶ τοῦ Ναΐσκου τούτου ἐκτίσθη κατόπιν ὁ καὶ μέχρι τοῦδε ὑπάρχων Ἱερὸς Ναὸς τοῦ Ἀγίου Νικολάου 6 Δεκεμβρίου ἐορτάζων. Ὁ Ἅγιος Κήρυκος ἔχει περὶ τὰς 200 οἰκίας. Ἐνταῦθα ἐδρεύει ὁ ὑποδιοικητῆς (Καϊμακάμης), τὸ Πρωτοδικεῖον, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μικτὸν Δικαστήριον καὶ τὸ Δημογεροντικὸν Συμβούλιον. Δημόσια καὶ δημοτικὰ γραφεῖα ὁ Ἅγιος Κήρυκος, ἔχει τὸ Διοικητήριον ὅπου ὁ Διοικητῆς συνεδριάζει μετὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκλεγομένου ὑπὸ τῶν Μουχταροδημογεροντιῶν. Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐκδικάζει διαφόρους ποινικὰς καὶ πολιτικὰς ὑποθέσεις. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μικτὸν Δικαστήριον ἐκδικάζει διαθήκας, προικοσύμφωνα καὶ δωρητήρια καὶ τὸ Δημογεροντικὸν συμβούλιον τοῦ τμήματος Φαναρίου ἐπιβλέπει τὴν διαχείρισιν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων τοῦ τμήματος τούτου. Κοινοτικὰ δὲ κτίρια ὁ Ἅγιος Κήρυκος ἔχει τὸν ἱερὸν Ναὸν Ἀγίου Νικολάου, τὸν Ναὸν τῶν Ταξιάρχων, ὅστις χρησιμεύει καὶ ὡς νεκροταφεῖον, τὴν Ἑλληνικὴν Σχολὴν «Πλάτων» καὶ τὴν Δημοτικὴν Σχολὴν. Ἐκτὸς τούτων ἤρξατο ἤδη οἰκοδομοῦμενον δαπάνη τῶν Φαναριτῶν καὶ τὸ Διοικητήριον εἰς ὃ θέλουσιν ἐγκαθιδρυθῇ τὰ γραφεῖα τῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ Πρωτοδικείου. Εἰς τὴν πλατεῖαν Ἀγίου Κηρύκου ὑπάρχει κοινοτικὴ κρήνη, παρ' αὐτῇ δὲ δύο πλάτανοι καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν λύγος ἢ λυγαριὰ ἀριθμῶν βίον 150 ἐτῶν. Ὁ Ἅγιος Κήρυκος ἔχει περὶ τὰ 25 ἐμπορικὰ καταστήματα.

§ 14. Κάτω Σπόδα.

Περὶ τὸν Ἅγιον Κήρυκον ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς πέντε χωρία τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται Κάτω Σπόδα διότι εἶνε

ὄρεινά πως καὶ πρὸς αὐτὰ ρέουσι τὰ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους κατερχόμενα ὕδατα.

Χριστὸς ἡ Λακέδες χωρίον κείμενον Δ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου λαβὼν τὸ ὄνομα Χριστὸς ἐκ τῆς ἐνοριακῆς ἐκκλησίας «Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ», ἔχον δὲ 40 οἰκίας καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 70 μαθητάς. ΒΔ τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχει ἡ νεόδμητος γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ «Ζωοδόχος Πηγὴ» οἰκοδομηθεῖσα πρὸ δεκαετίας σχεδὸν ἐν ἡ μονάζουσιν 7 μοναχαὶ ἀποζῶσαι ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν αὐτῶν.

Ἁγιος Γρηγόριος ἡ Γλαρέδες πρὸς Δ τοῦ Χριστοῦ κείμενον καὶ λαβὼν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γρηγορίου 25 Ἰανουαρίου ἐορτάζοντος καὶ ἔχον περὶ τὰς 40 οἰκίας.

Ἁγιος Παντελεήμων ΒΔ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου κείμενος, χωρίον λαβὼν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος καὶ ἔχον ἄνω τῶν 60 οἰκιῶν. Παναγία Μαρμαρίων Β τοῦ Ἀγίου Κηρύκου κείμενον χωρίον λαβὼν τὸ ὄνομα Παναγία ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» 15 Αὐγούστου ἐορτάζοντος, ἔχον δὲ περὶ τὰς 95 οἰκίας καὶ λαμπρὸν Δημοτικὸν σχολεῖον εἰς 8 φοιτῶσι 60 περίπου μαθηταί.

Κουντουμάς ἡ Εὐαγγελίστρια πρὸς Β τοῦ Ἀγίου Κηρύκου κείμενον χωρίον, λαβὼν τὸ ὄνομα Εὐαγγελίστρια ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ «Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» 25 Μαρτίου ἐορτάζοντος, ἔχον δὲ μετὰ τῆς συνοικίας αὐτοῦ «Τσουρέδος» περὶ τὰς 60 οἰκίας.

§ 15. Ἐπάνω Σπόδα.

Πρὸς Β τοῦ Κουντουμᾶ ὑπάρχει ὁ Τσουρέδος συνοικία αὐτοῦ ἔχουσα 15 οἰκίας καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς, ἐπειδὴ φοιτῶσιν εἰς αὐτὸ καὶ οἱ παῖδες τῶν παρακειμένων χωρίων Μαυράτου καὶ

Ὁξές, ΒΔ τοῦ Κουντουμαῦ ὑπάρχει τὸ χωρίον Μαυράτον λαβὸν τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ πρώτου οἰκιστοῦ Μαύρου καλουμένου, ἔχον δὲ περὶ τὰς 20 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀποτομῆς τῆς Τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἐορτάζουσιν. Πρὸς Β τοῦ Κουντουμαῦ καὶ τοῦ Ἀγ. Κηρύκου ὑπάρχει τὸ χωρίον Ὁξὲ ἔχον 30 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Ματρώνης. ΝΑ τῆς Ὁξές καὶ ΒΑ τοῦ Κουντουμαῦ ὑπάρχει τὸ Μαυρικάτον συνοικία Ὁξές ἔχουσα περὶ τὰς 20 οἰκίας.

ΒΑ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ὑπάρχει τὸ ὀρεινὸν χωρίον Καταφύγι ἔχον ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου 26 Ὀκτωβρίου ἐορτάζουσιν, περὶ τὰς 60 οἰκίας καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἔχον περὶ τοὺς 70 μαθητάς, ἐπειδὴ φοιτῶσιν εἰς αὐτὸ διὰ τὸ πλησίον καὶ οἱ παῖδες τοῦ Μαυρικάτου. ΒΑ τοῦ Καταφυγίου ὑπάρχει ἐξωκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Νικολάου τιμώμενον ὑπὸ τὸ Ἅγιον βῆμα τοῦ ὁποίου ὑπάρχει καταβόθρα μὴ ἔχουσα ἔξοδον καὶ χωροῦσα περὶ τοὺς 500 ἄνδρας. Ἐκ ταύτης κατὰ παράδοσιν ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα Καταφύγι, διότι, ὅτε ποτὲ, ὡς λέγεται, ἦλθον πειραταὶ καὶ περικύκλωσαν τὸ χωρίον, οἱ κάτοικοι ἐκκλησιαζόμενοι κατὰ τύχην τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ ἱερέως ψάλλοντος τὸ «Κύριε, καταφυγὴ σὺ ἐγεννήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ» κατήλθον ἐν τῇ καταβόθρᾳ καὶ ἐσώθησαν.

§ 16. Τὰ ἐξ Ἀνέμου χωρία τοῦ Φαναρίου.

ΒΔ τοῦ Καταφυγίου καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ πλεόν ὥρας ἀπ' αὐτοῦ ὑπάρχει τὸ Περδίκι λίαν εὐάερον χωρίον ἔχον περὶ τὰς 110 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Ματρώνης καὶ Δημοτικὸν σχο-

λείον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς. Ἐπίνειον τοῦ Περδικίου εἶνε ὁ ὄρμος Ἅγιος Φωκᾶς λαβὼν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος ἐξωκκλησίου ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Φωκᾶ. Νέῖα συνοικία Περδικίου παράλιος πρὸς Β αὐτοῦ κειμένη ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησιδίον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τιμώμενον.

ΝΔ τοῦ Περδικίου ὑπάρχουσι τὰ χωργίουδια τρία τὸν ἀριθμόν. Μονοκάμπιον ἔχον περὶ τὰς 25 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου 15 Αὐγούστου ἐορτάζουσιν. Πλωμάριον ἔχον 20 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν, ἐπ' ὀνόματι τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν 8 Νοεμβρίου ἐορτάζουσιν καὶ Μιλιόπον ἔχον 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου. Τὰ χωρία ταῦτα ἔχουσιν ἐν Δημοτικὸν σχολεῖον ἐν Πλωμαρίῳ ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 25 μαθητάς, ἀποτελοῦσι δὲ καὶ μίαν ἐνορίαν τοῦ ἐφημερίου αὐτῶν ἱεουργοῦντος ἐκ περιτροπῆς τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν.

Δ τῶν χωργίουδιων ὑπάρχει τὸ Καραβόσταμον παράλιον χωρίον συνδεόμενον μετὰ τοῦ Γέροντος καὶ ἔχον ὁμοῦ ἄνω τῶν 120 οἰκιῶν, ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τοὺς Ἁγίους Πάντας, τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον 26 Αὐγούστου ἐορτάζοντα καὶ τοὺς Ἁγίους Ἀναργύρους καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν 70 μαθητάς. Τὸ Καραβόσταμον διαβρέχει πρὸς Ἀνατολὰς μὲν ὁ Ἄρης ποταμός, εἰς τὸ μέσον δ' ὁ χεῖμαρος Καραβοστάμου, ὅστις κατὰ τὸ ἔτος 1892 καταβάς λίαν ὀρμητικῶς παρέσυρε καὶ κατηδάφισε τὰς παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ ὑπαρχούσας οἰκίας τῶν Καραβοσταμίων.

§ 17. Τὰ Ἀνατολικά Ἁγίου Κηρύκου.

Πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Ἁγίου Κηρύκου βαδίζοντες ἀπαντῶμεν κατὰ πρῶτον τὰ Θέρμα ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν

τοῦ Ἀγίου Κηρύκου ἀπέχοντα. Ἐνταῦθα ὑπάρχει πηγὴ θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὅποια ὑπάγονται εἰς τὴν τάξιν τῶν σιδηρούχων καὶ διακόσια βήματα μακρὰν ἄλλη πηγὴ θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὅποια ὑπάγονται εἰς τὴν τάξιν τῶν θειούχων. Ἐκ τῶν θερμῶν τούτων πηγῶν μαρτυρεῖται ὅτι αὐτόθι ὑπῆρχον τὰ θέρμα ἢ αἱ Θέρμαι μία τῶν τριῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἰκαρίας. Ἐνταῦθα πολλοὶ ἐκ τῆς Σάμου καὶ τῆς προσκειμένης παραλίας τῆς Μ. Ἀσίας καταφεύγουσι πρὸς θεραπείαν. Ἐκ τῶν θερμῶν νῦν χωρεῦντες πρὸς Ἀνατολὰς καὶ διερχόμενοι τὸ Ἀγκάλισμα ὄρμον εἰς ὃν πολλάκις καταφεύγουσι τὰ πλοῖα ἵνα προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τοῦ Νοτίου ἀνέμου προσβάλλοντος μεγάλως τὸν ὄρμον Ἀγίου Κηρύκου, τὰ Κεραμέ μικρὸν ὄρμον, ὅπου ὑπάρχει καὶ ἐξωκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου τιμώμενον καὶ τῇ 8ῃ Σεπτεμβρίου ἐορτάζον φθάνομεν μετὰ τρίωρον καὶ πλέον ὁδοιπορίαν ἀπὸ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου εἰς Φάρον πεδιάδα κατὰφυτον ὑπ' ἀμπελώνων. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τιμώμενον καθὼς καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀκρωτηρίου Δρακάνου ἐρείπια παλαιοῦ φάρου (φανοῦ) ἐξ οὗ ὅλον τὸ περίεξ μέρος καὶ σὺν αὐτῷ ὁλόκληρον τὸ τμήμα ἔλαβε τὸ ὄνομα Φανάριον.

§ 18. Τὰ Νότια Ἀγίου Κηρύκου.

Πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου βαδίζοντες ἀπαντῶμεν κατὰ πρῶτον τὸν Ἀνεμόμυλον, εἶτα τὸν Ξηρόκαμπον, ἀκολουθῶντες δὲ τὸ Λωδοχομεῖον ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τοῦ Ἀγίου Κηρύκου οἰκοδομηθὲν ἐν ἔτει 1890 φθάνομεν μετὰ μίαν ὥραν μακρὰν τοῦ Ἀγίου Κηρύκου εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν «Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» τὴν ἐπονομαζομένην Λευκάδα. Ἡ ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἐκτίσθη ἐν ἔτει 1770 ὑπὸ τινος ἱερομονάχου Χίου Νίφω-

νος ὀνόματι, μονάζουσι δ' ἐν αὐτῇ 20 καὶ πλέον μοναχοὶ κοινοβιακῶς ζῶντες καὶ ἐκ τῆς προσωπικῆς αὐτῶν ἐργασίας ποριζόμενοι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα.

Ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ ἤσκησε καὶ ὁ Ἅγιος Μακάριος ὁ Κορίνθου μεγάλως συντελέσας εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτῆς καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἡσυχαστήριον (κελλίον) εἰς σωρὸν ἐρειπίων ὑπὸ τοῦ χρόνου μεταβληθὲν δείκνυται ἔτι καλούμενον ὑπὸ τῶν μοναζόντων πατέρων Δεσποτικόν. Φόρον σεβασμοῦ ἀποτίνοντες οἱ μονάζοντες πατέρες ἔκτισαν παραπλεύρως τῆς ἱερᾶς Μονῆς περικαλὲς ναΐδριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Μακαρίου. Πρὸς Α τῆς ἱερᾶς Μονῆς ὑπάρχει πηγὴ θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὅποια ἀνάγονται εἰς τὴν τάξιν τῶν μεταλλούχων καὶ ὀνομάζονται κοινῶς τὰ Θέρμα τῆς Μονῆς.

§ 19. Ξυλοσύρτης καὶ Περίχου.

Ἐκ τῆς ἱερᾶς Μονῆς βαδίζοντες πρὸς Νότον μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Ξυλοσύρτην χωρίον παράλιον ἔχον περὶ τὰς 70 οἰκίας, Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητὰς καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Β τοῦ Ξυλοσύρτου εἶνε τὰ Χάλκια συνοικία αὐτοῦ. Πρὸς Δ τοῦ Ξυλοσύρτου βαδίζοντες καὶ διαβαίνοντες τὸν χεῖμαρρον Βουδοχελές, ὁ ὁποῖος διαχωρίζει τὸν Ξυλοσύρτην ἀπὸ τὰ Περίχου φθάνομεν μετὰ μίαν σχεδὸν ὥραν εἰς τὰ Περίχου, τὰ ὅποια καὶ Κατσιμετάτων λέγονται καθὼς καὶ Χρυσόστομος ἐκ τῆς ἐνοριακῆς ἐκκλησίας «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος» καλουμένης καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ οὔσης. Τὰ Περίχου κατὰ παραφθορὰν τῆς λέξεως Περίχωρα ἔχουσα περὶ τὰς 110 οἰκίας, δημοτικὴν κρήνην παρὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον οἰκοδομηθὲν δαπάνῃ τοῦ Πανσιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου Ἡλιοῦ Μουσέτη, εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 60 μαθητὰς. ΝΔ τούτων

καὶ εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ὑπάρχουσιν αἱ Βαλανιδῆαι ἔχουσαι ὠραίαν τοποθεσίαν καὶ ὀλίγον μακρότερον ΝΔ ἢ Βαόνη πεδιάς κατὰφυτος ὑπὸ ἐλαιῶν. Ἐπίνειον τῶν Περίχου (περιχώρων) εἶνε τὸ Δειδάδιον κείμενον πρὸς Ν καὶ ἡμίσειαν ὥραν μακράν.

§ 20. Σχολεῖα Φαναρίου καὶ συντήρησις αὐτῶν.

Πάντα τὰ σχολεῖα τοῦ τμήματος Φαναρίου Ἰκαρίας διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Δημογεροντικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον διορίζει τοὺς διδασκάλους, ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις τῶν κοινοτικῶν πόρων καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων διὰ τοῦ ταμίου τῆς κοινότητος. Κοινοτικοὶ πόροι εἶνε οἱ ἀκόλουθοι.

- 1) Τὰ εἰσιτήρια τῶν μαθητῶν.
- 2) Αἱ συνδρομαὶ τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν.
- 3) Ὁ φόρος τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.
- 4) Ὁ φόρος τῶν αἰγοπροβάτων πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.
- 5) Ἡ ἐνοικίασις τῶν Θέρμων γιγνομένη διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.
- 6) Οἱ τόκοι τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Ἀναγνώστου Παμφίλη.
- 7) Τὸ ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ νομίσματος προερχόμενον κέρδος τοῦ μονοπωλείου τῶν βιβλίων καὶ
- 8) Ἡ τελωνειακὴ ἐπιχορήγησις τὴν ὁποίαν ἡ Σ. Κυβέρνησις παρέχει εἰς τὴν κοινότητα Ἰκαρίας δυνάμει τῶν προνομίων τῆς Μαχτοῦ.

Ἐκ πάντων τούτων τῶν κοινοτικῶν πόρων μόλις εἰσπράττεται τὸ ἐπαρκοῦν χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν διδασκάλων.

Τμήμα Μεσαρίας.

Τὸ τμήμα Μεσαρίας ὀνομασθὲν οὕτως ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως ἐπειδὴ κατέχει τὸ κέντρον τῆς νήσου (μέσον μέρος)· εἶνε τὸ κάλλιστον ὡς πρὸς τὴν γονιμότητα τοῦ ἐδάφους. Ἔχει δὲ τὰ ἀκόλουθα χωρία.

§ 21. Εὐδήλος καὶ τὰ ἀνατολικά αὐτοῦ.

Πρωτεύουσα τοῦ τμήματος Μεσαρίας εἶνε ὁ Εὐδήλος παράλιον χωρίον κείμενον ἐπὶ τῆς βορείου ἀκτῆς τῆς νήσου, ἔχον δὲ περὶ τὰς 100 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν Ἅγιος Νικέλαος καὶ Ἅγιος Ἰσίδωρος, Σχολεῖα ὁ Εὐδήλος ἔχει ἓν δίτακτον Ἑλληνικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν 15 μαθητάς, Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς καὶ Δημοτικὸν Παρθενγωγεῖον ἀριθμοῦν περὶ τὰς 40 μαθητρίας. Ὁ ὄρμος Εὐδήλου ἀσφαλῆς καὶ ὀλιγοδάπανος διὰ τὴν κατασκευὴν λιμένος.

Πρὸς Ἀνατολὰς Εὐδήλου βαδίζοντες καὶ διερχόμενοι τὸ Φλές συνοικίαν Εὐδήλου ἔχουσιν περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐξωκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου τῇ 15ῃ Αὐγούστου ἐορτάζον, τὰ Κεραμὲ συνοικίαν ὡσαύτως Εὐδήλου ἔχουσιν περὶ τὰς 20 οἰκίας, καὶ ἐνοριακὰς ἐκκλησίας δύο μίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἐορτάζουσιν, καὶ ἄλλην ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Κυριακῆς 7 Ἰουλίου ἐορτάζουσιν φθάνομεν εἰς Ἀγίαν Ἀρμένην τοποθεσίαν λαβοῦσαν τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ ἄλλοτε ὑπαρχούσης ἐξοχικῆς ἐκκλησίας «Ἀγία Ἑρμιόνη» 4 Σεπτεμβρίου ἐορταζούσης. Πρὸς Ν ὑπάρχει τὸ Κυπαρίσι καὶ πρὸς

ΝΑ τούτου ὁ Φοίνικας συνοικίαι Ἀραθούσης ἔχουσαι περὶ τὰς 10 οἰκίας.

Ἐκ τῆς Ἀγίας Ἀρμένης χωροῦντες ΝΑ μετὰ ὁδοιπορίαν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τὸν Εὐδήλον φθάνομεν εἰς Ἀράθουσαν χωρίον ὀρεινὸν ΝΑ τοῦ Εὐδήλου ἔχον περὶ τὰς 60 οἰκίας ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης 17 Ἰουλίου ἐορτάζουσιν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς. Τὴν Ἀράθουσαν πρὸς Δ. διαβρέχει ὁ χεῖμαρρος Μυλζόντας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐκκλησιίδιον ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς 26 Ἰουλίου ἐορτάζον καὶ πρὸς Α ὁ χεῖμαρρος Καραβοστάμου διαχωρίζων τὸ τμήμα Φαναρίου ἀπὸ τὸ τμήμα Μεσαρίας. Ἐπίνειον τῆς Ἀραθούσης εἶνε τὸ Καραβόσταμον.

§ 22. Δυτικὰ Εὐδήλου.

Πρὸς Δ τοῦ Εὐδήλου βαδίζοντες καὶ διερχόμενοι τὸ Φύτευμα συνοικίαν Εὐδήλου ἔχουσιν 6 οἰκίας εἰσερχόμεθα μετὰ ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τοῦ Εὐδήλου εἰς Κάμπον πεδιάδα κατὰφυτον ὑπ' ἀμπέλων καὶ ἔχουσιν περὶ τὰ 60 οἰκήματα ἐν οἷς διαμένουσιν οἱ ἐκ τῶν ἄλλων χωρίων καλλιεργοῦντες τὰ κτήματα αὐτῶν. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι ἐρίπεια παλαιὰ, εἰς ἡμικατεστραμμένος πύργος καλούμενος κοινῶς Παλάτι, διάφοροι ἐπιγραφαὶ καὶ Ναὸς παλαιὸς Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας καὶ Μεγαλομάρτυρος Εἰρήνης τῇ 5ῃ Μαΐου πανηγυρίζων. Ἐκ τῶν διατηρουμένων ἐρειπίων εἰκάζεται ὅτι αὐτόθι ὑπῆρχεν ἡ Οἰνέη μία τῶν τριῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἰκαρίας. Τὸν Κάμπον κατὰ μῆκος διαβρέχει ὁ ποταμὸς Βουτσιδὲς δεχόμενος τὰ ὕδατα τῶν χειμάρρων Σταθούσης καὶ Λειβάδων καὶ χρησιμεύων ὡς ὄριον τὸ διαχωρίζον τὸ τμήμα Μεσαρίας ἀπὸ τὸ τμήμα Περαιμείας.

§ 23. Τὰ Νότια Εὐδήλου.

Πρὸς Νότον Εὐδήλου χωροῦντες καὶ διερχόμενοι τὸν Κατσίριφον συνοικίαν Εὐδήλου, Ἀνάκυμα σμικροτάτην πεδιάδα κατὰφυτον ὑπ' ἀμπέλων, Ξανθὴν συνοικίαν ὡσαύτως Εὐδήλου ἔχουσιν περὶ τὰς 10 οἰκίας ἐν αἷς διαμένουσιν οἱ Μεσαρίται καλλιεργοῦντες τὰ κτήματα αὐτῶν φθάνομεν εἰς Ἀκαμάτραν ἢ Κᾶ χωρίον, μεσόγειον χωρίον ἀπέχον μίαν καὶ πλεον ὥραν ἀπέχον τοῦ Εὐδήλου. Ἡ Ἀκαμάτρα ἔχει περὶ τὰς 70 οἰκίας, τρεῖς ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου ἐπονομαζομένην «Παναγία ἡ Δέφενα», τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τοὺς Ταξιάρχας μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν αὐτῶν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 50 μαθητάς. Πρὸς Α τῆς Ἀκαμάτρας καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας μακρὰν εἶναι ὁ Δρούτσουλας χωρίον ἔχον περὶ τὰς 20 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἀγίων Πάντων. Πρὸς Β. τοῦ Δρουτσούλου εἶνε ἡ Δλήνη συνοικία αὐτοῦ ἔχουσα περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν πρὸς τιμὴν τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου.

§ 24. Τὰ ἀπ' ἔσω χωρία Μεσαρίας.

Πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Ἀκαμάτρας χωροῦντες μετὰ ἡμισιαν ἀπ' αὐτῆς ὥραν φθάνομεν εἰς Δάφνην χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 50 οἰκίας καὶ δύο ἐνοριακὰς ἐκκλησίας μίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου καὶ ἄλλην ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 24 Ἰουνίου ἐορτάζουσιν. Ἐκεῖθεν νοτιώτερον βαδίζοντες μετὰ δέκα καὶ πέντε ὥς ἔγγιστα λεπτῶν ἀπὸ τῆς Δάφνης φθάνομεν εἰς Πλατάνι χωρίον ὡσαύτως μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 25 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τιμωμένην καὶ ἐπονομαζομέ-

νην «Παναγία τοῦ Κύκου». Εἰς τὸ μέσον Δάφνης καὶ Πλατανίου ὑπάρχει τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον Μεσαρίας δίτακτον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 12 μαθητάς καὶ τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον τῶν ἀπ' ἔσω χωρίων ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς.

Τὸ Πλατάνι κατὰ μῆκος διαβρέχει τὸ ρεῦμα Στελὶ ἐξ οὗ καὶ τὸ κέντρον τῆς συναθροίσεως τῶν κατοίκων Πλατανίου ὀνομάζεται Στελὶ, ὅπου ὑπάρχει καὶ Δημοτικὴ κρήνη.

§ 25. Κοσῆκια καὶ Πετροπούλιον.

Νοτιώτερον τούτων χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Κοσῆκια (ὀνομασθέν οὕτω κατὰ τὸν γλωσσολόγον κ. Γ. Χατζιδάκην ἐκ τοῦ Οἰκοσῆκια), χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 28 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου ἐπιλεγομένην «Παναγία ἡ Δέσποινα» καὶ τῇ 15ῃ Αὐγούστου ἐορτάζουσιν. Πρὸς Α τῶν Κοσηκίων ὑπάρχει τὸ Πριόνι, βουνὸς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐπονομαζομένου Δοργανᾶ, μετὰ ἀρχαίων στηλῶν, αἵτινες κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Ναοῦ τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος ἐκεῖ πλησίον ὑπάρχοντες. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι καὶ λείψανα ἀρχαίου τείχους, τὸ ὁποῖον ἀνῆκεν εἰς τι φρούριον ἐξ οὗ καὶ μέχρι σήμερον τὸ μέρος τοῦτο ὀνομάζεται Κάστρον.

Πρὸς Δυσμὰς τῶν Κοσηκίων βαδίζοντες καὶ διαβαίνοντες τὸν χεῖμαρρον Δειθάδα φθάνομεν μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας εἰς Πετροπούλιον χωρίον ὄρεινόν καὶ πῶς ὡς κείμενον παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Χριστοῦ βουνί, ἔχον περὶ τὰς 20 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐπονομαζομένην «Παναγία ἡ Ἀντιφωνήτισσα» καὶ τῇ 15ῃ Αὐγούστου

ἐορτάζουσιν. Ἐνταῦθα ὑπάρχει καὶ σπήλαιον εἰς ὃ σχηματίζονται σταλακτίται καλούμενοι κοινῶς ὑπὸ τῶν ἐντοπίων Ἰμνιο.

§ 26. Τὰ Νότια χωρία Μεσαρίας.

Πρὸς Ν τοῦ Πετροπουλίου χωροῦντες καὶ διαβαίνοντες τὸν βουνὸν Νοσὲ κατερχόμεθα εἰς Μαγγανίτην ἀποικίαν Πετροπουλίου, χωρίον παράλιον κείμενον εἰς τὰ Ν τῆς νήσου καὶ ἔχον περὶ τὰς 40 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Νικολάου 6 Δ)θρίου ἐορτάζουσιν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 30 μαθητάς. Πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Μαγγανίτου βαδίζοντες μετὰ δύο ὥρας φθάνομεν εἰς Πλαγιὰν ἀποικίαν Κοσηκίων παράλιον ὡσαύτως χωρίον κείμενον πρὸς Ν τῆς νήσου, ἔχον δὲ περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου 8 Σ)θρίου ἐορτάζουσιν. Πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Πλαγιᾶς βαδίζοντες φθάνομεν εἰς τὰ χωρία ἀποικίαν Πλατανίου χωρίον παράλιον πῶς ἔχον 30 οἰκίας, Ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου 8 Σ)θρίου ἐορτάζουσιν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 25 μαθητάς. Ἀνατολικώτερον τούτων χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Βαρδαράδων συνεικίαν αὐτῶν ἔχουσιν 6 ἢ 7 οἰκίας καὶ εἶτα εἰς τὸ ρεῦμα τῶν Τσαμπατάτων τὸ διαχωρίζον τὸ τμήμα Μεσαρίας ἀπὸ τοῦ τμήματος Φαναρίου.

§ 27. Σχολεῖα Μεσαρίας καὶ συντήρησις αὐτῶν.

Πάντα τὰ σχολεῖα τοῦ τμήματος Μεσαρίας διοικεῖνται ὑπὸ τοῦ Δημογεροντικοῦ Συμβουλίου Μεσαρίας, τὸ ὁποῖον διορίζει τοὺς διδασκάλους, ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις τῶν κοινοτικῶν πόρων καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων διὰ τοῦ ταμίου τῆς Κοινότητος. Κοινοτικοὶ πόροι Μεσαρίας εἶναι οἱ ἀκόλουθοι.

- 1) Τὰ εἰσιτήρια τῶν μαθητῶν.
- 2) Ὁ φόρος τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς πωλούμε-
νος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.
- 3) Ὁ φόρος τῶν αἰγοπρεβάτων καὶ φορτηγῶν ζώων
πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.
- 4) Τὸ ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ νομίσματος προερχόμενον
κέρδος τοῦ μονοπωλείου τῶν βιβλίων· καὶ
- 5) Τὰ δύο τρίτα τοῦ φόρου τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξα-
γωγῆς ἐκ τοῦ ὅρου Καραβοστάμου.

Ἐκ πάντων τούτων τῶν κοινοτικῶν πόρων εἰσπράτ-
τεται εὐκόλως τὸ ποσὸν τὸ ἐπαρκοῦν διὰ τὴν μισθοδο-
σίαν τῶν διδασκάλων. Σημ. Ἀσύγγνωστον ἀδίκημα εἰς
τοὺς μαθητὰς διαπράττουσιν οἱ τὰ ἐκπαιδευτήρια Με-
σαρίας διευθύνοντες διατηροῦντες ἕνεκεν λόγων ἰδιοτε-
λείας δύο δίτακτα Ἑλληνικὰ σχολεῖα ἀριθμοῦντα ἕκα-
στον δεκάδα μαθητῶν καὶ στερούμενοι σχολαρχικῆς τά-
ξεως. Εὐχῆς ἔργον ἦθελεν εἶσθαι ἂν οἱ δυνάμενοι ἐνήρ-
γουν ἵνα καταργηθῇ τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο Ἑλληνικῶν scho-
λείων καὶ ἀναδιοργανωθῇ τὸ ἕτερον τέλειον καὶ πλήρες,
ὥς ἀπαιτεῖ ὁ περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Νόμος.

Γ'.

Τμῆμα Περαιμερίας.

Τὸ τμῆμα Περαιμερίας ὀνομασθὲν οὕτως ὥς ἐκ τῆς
γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως, ἐπειδὴ κατέχει τὸ πέραν
μέρος τῆς νήσου ὑποδιαίρεται εἰς τρία μικρότερα δια-
μερίσματα α.) τὴν Περαιμερίαν· β.) τὰς Ράχας καὶ γ.)
τὸν Πάπαν· ἔχει δὲ τὰ ἀκόλουθα χωρία.

§ 28. Πρωτεύουσα Περαιμερίας.

Πρωτεύουσα τοῦ τμήματος Περαιμερίας εἶνε αἱ Ρά-
χαι χωρίον μεσόγειον κείμενον εἰς τὸ μέσον τοῦ τμήμα-

τος ἔχον ἄνω τῶν 200 οἰκιῶν καὶ διαιρούμενόν εἰς τρεῖς ἐνορίας, τὴν ἐνορίαν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν Ἀγίου Γεωργίου καὶ Ἀγίου Ἰωάννου, ἔχουσιν περὶ τὰς 100 οἰκίας καὶ Ἀστικήν Σχολὴν ἀριθμοῦσαν περὶ τοὺς 70 μαθητάς. β'.) Τὴν ἐνορίαν τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν Παναγία 8 Σεπτεμβρίου ἑορτάζουσα καὶ ἅγιος Χαραλάμπης ἔχουσιν περὶ τὰς 40 οἰκίας καὶ γ'.) τὴν ἐνορίαν τοῦ ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου 23 Φεβρουαρίου ἑορτάζουσαν μετὰ τοῦ παρεκκλησίου τῆς ἁγίας Παντελεήμων ἔχουσιν περὶ τὰς 50 οἰκίας. Αἱ δύο αὗται ἐνορίαι ἔχουσιν ἐν Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 50 μαθητάς. Αἱ Ράχαι ἔχουσι καὶ Δημοτικὸν Παρθεναγωγεῖον ἀριθμοῦν περὶ τὰς 40 μαθητριάς. Ἐπίνειον τῶν Ραχῶν εἶνε ὁ Ἀρμενιστῆς πάλαι Ἰστοὶ καλούμενος καὶ κείμενος πρὸς Α τοῦ Στρεφονίου ἀκρωτηρίου καὶ πρὸς Β τῶν Ραχῶν, ἀφ' ὧν ἀπέχει πλέον τῆς ὥρας. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι περὶ τὰ 30 οἰκήματα χρησιμεύοντα ὡς ἀποθήκαι τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν πλοιάρχων.

Τὰς Ράχας κατὰ μῆκος διαβρέχουσιν οἱ ποταμοὶ Νύρσωνας διαχωρίζων τὰς Ράχας ἀπὸ τὴν Περαιμερίαν καὶ χυνόμενος εἰς Μεσακτῆν. Ὁ Χάρακας διαχωρίζων τὰς ἐνορίας Χριστοῦ καὶ ἁγίου Δημητρίου ἀπὸ τὴν ἐνορίαν ἁγίου Πολυκάρπου καὶ χυνόμενος εἰς Λειβάδιον, καὶ ὁ Χάλαρης διαχωρίζων τὰς Ράχας ἀπὸ τὴν Προεσπέραν καὶ χυνόμενος εἰς Νᾶ Δ τοῦ Ἀρμενιστοῦ. Ὁ Νᾶς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε διατηρουμένων ἐρειπίων εἰκάζεται ὅτι ἦτο λιμενίσκος τὸ πάλαι, τὸν ὁποῖον οἱ ἐγχώριοι ἐν' ἀπαλλαγῇ τῶν πειρατῶν προσέχωσαν διὰ κορμῶν δένδρων μεγάλως εἰς τοῦτο συντελέσαντος καὶ τοῦ εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἐκβάλλοντος ποταμοῦ Χάλαρη. Εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος κατὰ παράδοσιν λέγεται ὅτι

ὑπῆρχε τὸ πάλαι ἄγαλμα κατὰ τινὰς μὲν τῆς Ἀθη-
νᾶς καθ' ἡμᾶς δὲ τῆς Ἀρτέμιδος κρατούσης εἰς τὴν
χεῖρα μῆλον, (διότι ἐν Ἰκαρία ἐλατρεύετο τὸ πάλαι ἡ
Ἀρτεμις), τὸ ὁποῖον χωσθὲν διακρίνεται μόνον ὅταν ὁ
ποταμὸς ὀρμητικώτατα καταβάς συμπαρασύρῃ τὴν ἄμ-
μον.

§ 29. Τὰ χωρία Περαιμερίας.

Πρὸς Α τῶν Ραχῶν βαδίζοντες καὶ διαβαίνοντες τὸν
Χάρακαν καὶ τὸν Μύρωνα ποταμὸν φθάνομεν μετὰ ἡ-
μίσειαν ὥραν εἰς Μουντέ, ἔνθα εἰς τὸ Β μέρος τῆς ὁδοῦ
τῆς ἀγούσης εἰς Περαιμερίαν ἐπὶ τινος γηλόφου ὑπάρ-
χει ἐξωκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς
Θεοτόκου τιμώμενον καὶ πολλοὺς προσελκύον προσκυνη-
τὰς ἐξ ὅλης τῆς νήσου κατὰ τὴν ἐορτὴν καὶ πανήγυ-
ριν αὐτοῦ τελουμένην τῇ 25ῃ Μαρτίου. Ἐκ τοῦ Μουν-
τέ διευθυνόμενοι πρὸς Α καὶ διαβαίνοντες διαφόρους
χειμάρρους καὶ τὸν Χαλκιδᾶν ποταμὸν φθάνομεν μετὰ
μίαν ὥραν εἰς Περαιμερίαν, τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦσι τὰ
ἐξῆς χωρία.

Μάραθον χωρίον μεσόγειον ΒΑ τῶν Ραχῶν κείμενον
καὶ ἔχον περὶ τὰς 30 οἰκίας καὶ δύο ἐνοριακὰς ἐκκλη-
σίας, τὴν μὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ προφήτου Δανιὴλ 17
Δεκεμβρίου ἐορτάζουσιν τὴν δ' ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρό-
μου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἐορτάζουσιν
μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν αὐτῶν ἃς καὶ ἐναλλάξ ἱερουρ-
γεῖ ὁ ἐφημέριος αὐτῶν. ΝΑ τοῦ Μάραθου βαδίζοντες
μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν φθάνομεν εἰς Φραντάτον
χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 60 οἰκίας, ἐνοριακὴν
ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆ-
ρος Χριστοῦ μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν τῆς καὶ Δημοτι-
κὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 50 μαθητάς. ΝΑ τοῦ
Φραντάτου εἶνε τὰ Ἀρνοπέζια συνοικία αὐτοῦ ἔχουσα
6 ἢ 7 οἰκίας.

Πρὸς Β τοῦ Μαράθου βαδίζοντες μετὰ ἕν τέταρτον τῆς ὥρας φθάνομεν εἰς Πηγὴν συνοικίαν Σταύλου μεσόγειον ἔχουσαν περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἑλίου τοῦ Θεοδίου 20 Ἰουλίου ἐορτάζουσιν. ΝΔ τῆς Πηγῆς ἐντὸς τοῦ Μοναστηριακοῦ δάσους εἰς ἀπόστασιν 10 καὶ πλέον λεπτῶν τῆς ὥρας ἀπὸ τῆς Πηγῆς ὑπάρχει ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας τῇ 9ῃ Νοεμβρίου ἐορτάζουσα. Ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἐν ἣ φυλάσσονται καὶ τὰ σεπτὰ τῆς Ὁσίας ὅσα κτισθεῖσα πρὸ 200 καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν εἶχεν ἄλλοτε κτηματικὴν περιουσίαν ἄνωγέραν τῶν 2000 λιρῶν, ἥτις ὁμῶς χάρις εἰς τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὸ σφετεριστικὸν τῶν κατὰ καιροῦ ἐπιτρόπων ἐπὶ τοσοῦτον ἐμειώθη, ὥστε καὶ ἡ ἐναπομείνουσα κακῶς διαχειριζομένη ἀδυνατεῖ νὰ διαθρέψῃ καὶ τὸν ἕνα μοναχόν, ὃς σήμερον μονάζει ἐν αὐτῇ. Εὐτυχῶς ὁ νῦν Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας Ἀθανάσιος ἐπελήφθη μετὰ δραστηριότητος τῆς ἀνορθώσεως καὶ τακτοποιήσεως αὐτῆς καὶ πιστεύομεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλομεν ἰδῆ αὐτὴν ἀνακτῶσαν τὸν πρῶτον αὐτῆς κτηματικὸν πλοῦτον.

§ 30. Σταῦλος.

Πρὸς Β τῆς Ἱερᾶς Μονῆς χωροῦντες μετὰ ἕν τέταρτον τῆς ὥρας φθάνομεν εἰς Σταῦλον χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 20 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 40 μαθητάς. ΒΔ τοῦ Σταύλου καὶ εἰς ἀπόστασιν πλέον τῆς ἡμισείας ὥρας ὑπάρχει τὸ Ἀύλακιον συνοικία Σταύλου παράλιος ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰκίας. ΝΔ τοῦ Σταύλου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν φθάνομεν εἰς τὸ Φεῖδος συνοικίαν Σταύλου μεσόγειον ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰ-

κίας καὶ ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἀθλοφόρου καὶ Ἰαματικοῦ Παντελεήμονος.

Ἐπίνειον ὁλοκλήρου τῆς Περᾶμερίας εἶνε ὁ Εὐδήλος καὶ διὰ τοῦτο τὸ τμήμα Περᾶμερίας λαμβάνει δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Σ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἰκαρίας τὸ ἐν πέμπτον ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ φόρου τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐκ τοῦ ὅρμου Εὐδήλου τοῦ τμήματος Μεσαρίας.

§ 31. Λαψαχάδαι.

Ἐκ τοῦ Φείδους χωροῦντες πρὸς Δ καὶ καὶ πρὸς Ν καὶ διερχόμενοι δύο χειμάρρους φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν ὥραν εἰς Μανδριά συνοικίαν μεσόγειον τῶν Λαψαχάδων κειμένων πρὸς Ν αὐτῶν καὶ τοῦ Γιαλισκαρίου πρὸς Β τῶν Μανδριῶν κειμένου καὶ ἐπινείου αὐτῶν ὄντος. Καὶ τὰ τρία ταῦτα χωρίδια ἀποικία Μαράθου ὄντα, ἀποτελοῦσι μίαν ἐνορίαν ἔχουσιν περὶ τὰς 40 οἰκίας καὶ τρεῖς ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τὴν μὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου 25 Ἀπριλίου ἐορτάζουσιν ἐν Λαψαχάδαις, τὴν δ' ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν Μανδριοῖς 24 Ἰουνίου ἐορτάζουσιν καὶ τρίτην ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἐν Γιαλισκαρίῳ ἕως καὶ ἐναλλάξ ἱεουργεῖ ὁ ἐφημέριος αὐτῶν. Καὶ τὰ τρία ταῦτα χωρία ἔχουσιν ἐν Δημοτικὸν σχολεῖον ἐδρεῦον ἐν Μανδριοῖς καὶ ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 30 μαθητάς. Ἐκ Μανδριῶν διευθυνόμενοι πρὸς Δ. καὶ διαβαίνοντες τὸν Μύρσωνα ποταμὸν διὰ γεφυρᾶς φυσικῆς, παρὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἑτέρα γέφυρα τεχνικὴ κτισθεῖσα πρὸ ἔτους καὶ πλέον τῇ φροντίδι τοῦ φιλοκάλου καὶ φιλοπροόδου κ. Ἀποστόλου Ν. Μελλῆ φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν καὶ πλέον ὥραν εἰς ἅγιον Πολύκαρπον ἐνορίαν Ραχῶν. Ἐκ τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου χωροῦντες πρὸς Ν καὶ διαβαί-

νοντες τὸν Χάρακαν διὰ γεφύρας κτισθείσης πρὸ δεκαετίας καὶ πλεόν τῇ φροντίδι καὶ ἐπιστάσει τοῦ κ. Ἀποστόλου Ν. Μελλῆ φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἐντεῦθεν χωροῦντες πρὸς τὸ ΝΔ μέρος τῶν Ραχῶν φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν εἰς Καρυὰς (Καραῖς) συνοικίαν Ραχῶν ἔχουσιν περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοβίτου.

§ 32. Τὰ Δυτικὰ χωρία τῆς νήσου.

Ἐκ Καρυῶν ἤδη χωροῦντες πρὸς Δ καὶ διαβαίνοντες τὸν Χάλαρην ποταμὸν μετὰ μίαν καὶ πλεόν ὥραν φθάνομεν εἰς Κουνιάδον χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 25 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Εἰρήνης τῇ 5ῃ Μαΐου ἐορτάζουσιν. Πρὸς Β. τοῦ Κουνιάδου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ἀπ' αὐτοῦ ὥραν φθάνομεν εἰς Προεσπέραν συνοικίαν αὐτοῦ ἔχουσιν περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐξωκκλήσια δύο τὲ μὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τὸ δὲ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἐορτάζον. Πρὸς Ν ἤδη τοῦ Κουνιάδου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Βρακάδας μεσόγειον χωρίον ἔχον περὶ τὰς 30 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοβίτου 20 Ἰουλίου ἐορτάζουσιν. Ἐπίνειον τῶν χωρίων τούτων εἶνε ὁ Νάνουρας ἔχων 5 οἰκήματα σχεδὸν χρησιμεύοντα ὡς ἀποθήκαι. Πρὸς Ν τῶν Βρακάδων χωροῦντες μετὰ ὥραν σχεδὸν φθάνομεν εἰς Λαγκάδα χωρίον ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου κοιλάδος ἔχον περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐνοριακὰς ἐκκλησίας δύο τὴν μὲν ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Τριάδος, τὴν δὲ ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τὴν Λαγκάδα κατὰ μῆκος διαβρέχει

ὁ χείμαρρος Κισὲ χυνόμενος εἰς Μαυριγιάννον ὅπου ὑπάρχει καὶ τὸ Ἱερὸν Μονίδριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου τὸ ἐπιλεγόμενον «Παναγία τοῦ Μαυριγιάννου».

Ἐκ τῆς Λαγκάδας χωροῦντες πρὸς τὰ ΝΔ μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Ἀμάλου χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 30 οἰκίας καὶ δύο ἐνοριακὰς ἐκκλησίας ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου 8 Μαΐου ἐορτάζουσιν. Τὸ Ἀμάλου κατὰ μῆκος διαβρέχει χείμαρρός τις καλούμενος τῆς Ψευδῆς τὸ ριάκι. ΝΑ τοῦ Ἀμάλου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν φθάνομεν εἰς Κάλαμον συνοικίαν Ἀμάλου ἔχουσαν περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους 10 Φεβρουαρίου ἐορτάζουσιν. Καὶ τὰ δύο ταῦτα χωρία ἀποτελοῦσι μίαν ἐνορίαν. Οὐδὲν τῶν Δυτικῶν χωρίων τῆς νήσου ἔχει σχολεῖον.

§ 33. Τὰ Νότια χωρία τῆς νήσου.

ΝΑ τοῦ Καλάμου χωροῦντες καὶ διαβαίνοντες τὸ Κάστρον (βουνὸν) μετὰ μίαν ὥραν φθάνομεν εἰς Καρκινάγριον (ὀνομασθέν οὕτω ἐκ τῆς ἄγρας τῶν καρκίνων), χωρίον παράλιον κείμενον εἰς τὰ Ν τῆς νήσου ἔχον δὲ περὶ τὰς 35 οἰκίας δύο ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τὴν μὲν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τῇ 2α Φεβρουαρίου ἐορτάζουσιν καὶ ἄλλην ἐπ' ὀνόματι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τῇ Παρασκευῇ τῆς Διακαινησίμου ἐορτάζουσιν καὶ Γραμματοσχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 25 μαθητάς. Ἡδὴ ἤρξατο οἰκοδομουμένη ἐν Καρκινάγριω παρὰ τὸν αἰγιαλὸν Νέα ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου. Πρὸς Δ τοῦ Καρκινάγριου ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Πάπα ὑπάρχει ὁ Φάρος πρὸ δεκαετίας καὶ πλέον ἀνεγερθεὶς ἕνεκεν ναυαγίου ἐνὸς ἀγγλικοῦ πλοίου

ἐμπορικοῦ αὐτόθι ναυαγήσαντος. Ἐνταῦθα εἰς τὸν ὁρμίσκον ὑπάρχει ἐκκλησιδίων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τοῦ ὁποίου τὴν οἰκοδομὴν ὡς ἐξῆς ἡ παράδοσις ἀναφέρει. Μεταβαίνων Πάπας τις ἐκ Ρώμης εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔνεκεν σφοδρᾶς τρικυμίας προσωρμίσθη αὐτόθι ὅπου οἰκοδομήσας ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας τὸ ἐκκλησιδίων ἱερούργησεν ἐντὸς αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνον τὸν Κουνιάδον, Βρακάδας, Λαγκάδα Πέζη, Ἀμάλου, Κάλαμον, Καρκινάγριον καὶ Τραπάλου ἐκλήθη Πάπας.

Πρὸς Α τοῦ Καρκιναγρίου χωροῦντες καὶ διαβαίνοντες τὸ ρεῦμα τοῦ Καλοῦ φθάνομεν μετὰ μίαν ὥραν εἰς Τραπάλον συνοικίαν Καρκιναγρίου παράλιον ἔχουσαν περὶ τὰς 7 οἰκίας καὶ ἐκκλησιδίων ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου. Τὸ ἔδαφος Καρκιναγρίου καὶ Τραπάλου εἶνε μὲν πετρῶδες, ἀλλὰ κατάλληλον δι' ἐλαιοφυτεῖαν. Πρὸς Α τοῦ Τραπάλου καὶ εἰς ἀπόστασιν δύο ὥρῶν παρὰ τὸν Μαγγανίτην εἶνε τὸ Δάσος ὅπερ χρησιμεύει ὡς ὄριον τὸ ὁποῖον διαχωρίζει τὸ τμήμα Περαιμερίας ἀπὸ τὸ τμήμα Μεσαρίας.

Ἐκ Τραπάλου ἤδη χωροῦντες πρὸς Β καὶ διερχόμενοι τὸ Κουμαρὸ ἔνθα ὑπάρχει καὶ ἐξωκκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀθλοφόρου καὶ ἱαματικοῦ Παντελεήμονος καὶ τὸν ἅγιον Ἰσίδωρον τοποθεσίαν λαβοῦσαν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος ἐξωκκλησίου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγ. Ἰσιδώρου εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ὁροπέδιον Πέζη ὅπου ὑπάρχει καὶ τὸ ἐμώνυμον χωρίον Πέζη συνοικία Λαγκάδας ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἀποτελεῖ δὲ μετὰ τῆς Λαγκάδας ἀφ' ἧς ἀπέχει πλέον τῆς ἡμισείας ὥρας μίαν ἐνορίαν.

Ἀπὸ τὸ Πέζη δὲ χωροῦντες πρὸς Β καὶ διερχόμενοι τὸ Σκληθροπόταμον, τῆς Καλαμὲς τὸ ἀστάχυ, τὴν Δάφνην καὶ τὰς Καρυὰς φθάνομεν μετὰ δύο ὥρας εἰς Ράχας.

§ 34. Σχολεῖα Περαιμερίας καὶ συντήρησις αὐτῶν.

Τὰ σχολεῖα τοῦ τμήματος Περαιμερίας κατώτερα ὄντα ὡς πρὸς τὴν τακτοποίησιν τῶν σχολείων τῶν λοιπῶν τμημάτων Μεσαρίας καὶ Φαναρίου διοικοῦνται ὑπὸ τῆς Μουχταροδημογεροντίας Περαιμερίας ἣτις διορίζει τοὺς διδασκάλους, ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις τῶν κοινοτικῶν πόρων καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων. Δύναται τὸ τμήμα Περαιμερίας ἐνούμενον ὡς τὰ ἄλλα δύο τμήματα καὶ τακτοποιοῦν τοὺς πόρους αὐτοῦ νὰ συστηματοποιήσῃ σχολεῖα τελειότερα ἢ τὰ ἄλλα τμήματα, δυστυχῶς ὅμως οἱ προὔχοντες ἀποφεύγουσι σκοπίμως τὴν ἔνωσιν καὶ τοῦτο ἵνα ἕκαστος εἰς τὴν ἐνορίαν του πράττῃ ὅ,τι βούλεται καὶ θέλει. Εὐτυχῶς τὸ διαμέρισμα Ραχῶν καὶ Περαιμερίας ἔχει σχολεῖα διατηρούμενα κανονικῶς, δυστυχῶς ὅμως τὸ διαμέρισμα Πάπα στερεῖται τοιούτων. Εἴθε νὰ συμμορφωθῶσι καὶ νὰ ἐνωθῶσιν, ὅτε θέλουσι τακτοποιήσῃ καὶ τὰ σχολεῖα αὐτῶν ἐπὶ τὸ τελειότερον.

§ 35. Κλίμα, ἔδαφος καὶ προϊόντα Ἰκαρίας.

Κλίμα τόπου τινὸς ὀνομάζεται ὁ βαθμὸς τοῦ ψύχους καὶ τῆς θερμότητος, τῆς ὑγρασίας καὶ τῆς ξηρότητος. Τὸ κλίμα τῆς Ἰκαρίας εἶνε εὐκρατεν καὶ ὑγιεινόν, τὸ ἔδαφος αὐτῆς πετρώδες ἐκτὸς τοῦ Φάρου, Κάμπου κάτω μερῶν καὶ κάτω Ραχῶν ὅπου ὑπάρχει καλλιεργήσιμος πῶς γῆ. Οἱ Ἰκάριοι ὅμως κατάρθωσαν διὰ τῆς φιλοπονίας αὐτῶν νὰ μεταβάλῃσι πολλὰ πετρώδη τῆς νήσου μέρη εἰς ἀμπελῶνας, ἃν καὶ ἔχῃσι πολέμιον ἰσχυρὸν τὴν κτηνοτροφίαν. Θαυμασμὸν προξενοῦσιν εἰς τὸν παρατηρητὴν οἱ ἀμπελῶνες τῶν Ἰκαρίων, ὅταν μάλιστα μάθῃ ὅτι ἐν κλίμα διὰ νὰ φυτευθῇ πολλάκις ἐπιβαρύνεται δι' ἐξόδου γροσίων ἑξ.

Προϊόντα ἡ Ἰκαρία ἐν μὲν τῇ ἀρχαιότητι παρῆγεν οἶνον, ὅστις ἐθεωρεῖτο ἐν τῶν ἐκλεκτοτέρων προϊόντων προσονομαζόμενος Πράμνεις οἶνος; πλὴν τοῦ οἴνου ἡ Ἰκαρία παρῆγεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἄφθονον μέλι καὶ πάμπολλα κάρυα; σήμερον δ' ἀναλόγως τῆς προόδου, ἣν ἔλαβεν ἡ καλλιέργεια παράγει περὶ τοὺς 10,000 στατῆρας μαύρης σταφίδος ἐκλεκτῆς, οἶνον, κρόμμυα, γεώμηλα, ροδάκινα, κάρυα, ἀμύγδαλα, σῦκα, ἄπια, κίτρα, λεμόνια, πορτοκάλια, μέλι καὶ κηρόν. Μέγα ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον μέχρι τινὸς εἶχεν ἡ Ἰκαρία τοὺς ξυλάνθρακας, πλὴν τοῦτο σχεδὸν ἔπαυσε. Τὰ εἰσαγόμενα εἰς Ἰκαρίαν ξένα χρήματα ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν γεωργικῶν αὐτῆς προϊόντων μόλις καλύπτουσι τὸ τρίτον τοῦ ἀπαιτουμένου χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς ἀγορὰν τοῦ σίτου, ὁ ὁποῖος κατ' ἔτος εἰσάγεται εἰς τὴν νῆσον περὶ τὰ 60,000 κοιλὰ, πλὴν τοῦ εἰσαγομένου ἀλεύρου.

§ 36. Κάτοικοι, Ναυτιλία καὶ Βιομηχανία Ἰκαρίας.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἰκαρίας 15 χιλ. ὡς ἔγγιστα ὄντες ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀνθρακοποιΐαν, γεωργίαν, κτηνοτροφίαν καὶ Ναυτιλίαν, ὁμιλοῦσι δὲ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ εἶνε τὸ θρήσκευμα χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι διοικούμενοι Ἐκκλησιαστικῶς παρὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας πρὸς ἣν καὶ ἀποτίνουσι κατ' ἔτος γρόσια ταμιακὰ 6,500. Ἡ γεωργία ἐν Ἰκαρίᾳ δὲν ἔχει γενικευθῇ ἀρκούντως, ἡ κτηνοτροφία εὐρίσκεται εἰς τὰ σπάργανα, διότι οἱ κτηνοτρόφοι τῆς Ἰκαρίας οὐχὶ ὅλοι ἔχοντες ἐντελῶς ἐλεύθερα τὰ ζῶα αὐτῶν οὐδὲν ὠφελοῦνται ἀφ' οὗ καὶ οὗτοι ἀγοράζουσι τυρὸν καὶ ἄλλα προϊόντα τῆς κτηνοτροφίας, ἐν ᾧ αὐτοὶ οὗτοι ἔπρεπε νὰ εἰσπράττωσι τὸ χρῆμα τὸ ἐξαγόμενον τῆς νήσου διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ εἰσαγομένου τυροῦ καὶ βουτύ-

ρου. Τὸ Ναυτικὸν τῆς Ἰκαρίας ἀποτελεῖται ἐξ 100 πλείων μικρῶν καὶ μεγάλων. Βιομηχανικὰ καταστήματα ἡ Ἰκαρία ἔχει ὑδρομύλους τινάς, 7 ἀνεμομύλους καὶ τινὰ ὑφαντήρια ὅπου τὰ κεράσια καὶ αἱ γυναῖκες τῶν Ἰκαρίων ὑφαίνουνσι τὰ ἐνδύματά των μετὰ κομψότητος καὶ στερεότητος. Ἡ Ἰκαρία προσέτι ἔχει τρεῖς Ἱερὰς Μονὰς, ἐν Λωδοκομείον, τριάκοντα ὡς ἔγγιστα σχολεῖα ἀριθμοῦντα περὶ τοὺς 1200 μαθητάς. Ζῶα ἡ Ἰκαρία ἔχει ἥμερα μὲν αἰγας, πρόβατα, βόας, χοίρους, ἡμιόνους, ὄνους καὶ διάφορα πτηνὰ, ἄγρια δὲ λαγωὺς, ἀκτῖδας καὶ διάφορα πτηνὰ.

§ 37. Διοικήσεις Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία διοικητικῶς ὑπαγομένη ὑπὸ τὴν διοίκησιν (Μουτεσαριφίαν) Χίου τοῦ Νομοῦ (Βιλαετίου) Αἰγαίου εἶνε ἔδρα ὑποδιοικήσεως (Καϊμακαρίας).

Διοικεῖται δ' ὑπὸ ἐνὸς ὑποδιοικητοῦ (Καϊμακάμη) διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Σ. ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν δι' Ὑψηλοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος καὶ ἔχοντος ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ 15 ἕως 20 χωροφύλακας καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκ τεσσάρων ἀποτελουμένου μελῶν ἀμίσθων καὶ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Φαναρίου Ἰκαρίας, ὧν τὰ δύο κατ' ἔτος ἀνανεοῦνται. Ἐκτὸς τοῦ ὑποδιοικητοῦ ὑπάρχει εἰς οἰκονομικὸς Ἐφορος Μαλμουδέρης καὶ εἰς Νοφούς μεϊμούρης διοριζόμενοι παρὰ τῆς Νομαρχίας.

Ἡ δικαιοσύνη ἀπονέμεται διὰ τοῦ Πρωτοδικείου ἀπαρτιζομένου ἐξ ἐνὸς Προέδρου διοριζομένου ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ Σ. ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ἐκ δύο ἐντοπίων δικαστῶν ἐκλεγομένων παρὰ τῶν Δημογεροντιῶν τῆς νήσου καὶ τῶν τῆς παρακειμένης ταύτῃ νήσου Φούρνων ἐξ ὧν ὁ εἷς κατ' ἔτος ἀνανεοῦται, ἐξ ἐνὸς γε-

νικοῦ γραμματέως, ἐκ δύο ὑπογραμματέων καὶ ἐκ δύο κλητῆρων.

§ 38. Νομὸς Αἰγαίου.

Ὁ Νομὸς Αἰγαίου εἰς ὃν διοικητικῶς ὑπάγεται καὶ ἡ Ἰκαρία ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Καρπαθιακοῦ πελάγους πρὸς Ν φθάνει μέχρι τοῦ Θρακικοῦ, πρὸς Β περιλαμβάνων δὲ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους διαιρεῖται εἰς τέσσαρας διοικήσεις (Μουτεσαριφίαις) τὴν τῆς Λήμνου, Μυτιλήνης, Χίου καὶ Ρόδου, αἵτινες ὑποδιαίρουται εἰς ὑποδιοικήσεις (Καϊμακαμίαις).

Α΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν (Μουτεσαριφίαν) Λήμνου ὑπάγονται αἱ ὑποδιοικήσεις (Καϊμακαμίαι) Ἰμβρου καὶ Τενέδου.

Β΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν Μυτιλήνης αἱ ὑποδιοικήσεις Μολύβου, Πλωμαρίου καὶ Μοσχονησίων.

Γ΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν Χίου αἱ ὑποδιοικήσεις Ψαρῶν, Ἰκαρίας, Λέρου ἐξ ἧς ἡ Μουνδουρία τῆς Πάτμου, Καλύμνου ἐξ ἧς ἡ Μουνδουρία Ἀστυπαλαίας καὶ Κῶ ἐξ ἧς ἡ Μουνδουρία τῆς Νισύρου. καὶ

Δ΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν Ρόδου, ἥτις εἶνε καὶ ἔδρα τῆς Νομαρχίας αἱ ὑποδιοικήσεις Σύμης, Καρπάθου, Κάσου καὶ Καστελοριζίου καὶ αἱ Μουνδουρίαι Τήλου καὶ Χάλκης.

§ 39. Φορολογία Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ μικραὶ νῆσοι αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὸν νομὸν Αἰγαίου καὶ ἐν τῇ ἄσπρῃ θαλάσῃ εὕρισκόμεναι Κάλυμνος, Πάτμος καὶ Λέρος ἐπειδὴ δὲν ἐγένοντο δορυάλιωτοι κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἀλλ' εἰρηνικῶς προσηρτήθησαν καὶ αὖθις εἰς τὴν Τουρκικὴν Αὐτοκρατορίαν τῷ 1835 ὁ τότε εὐκλεῶς τὰς τύχας τῆς Σ. Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας διευθύνων ἀείμνηστος Σουλτὰν Μαχ-

μοῦτ ὁ Β'. ἐν τῇ διακρινούσῃ Αὐτὲν εὐθυδικίᾳ εὐηρε-
στήθη ἵνα παράσχῃ τῇ τετρανήσῳ τὸ προνόμιον τῆς
Μαχτοῦς ἐπὶ ὑποτελείᾳ ἀποκεκομμένου φόρου ἑτησίως
πληρωνομένου εἰς τὴν Διοίκησιν Ρόδου, εἰς ἣν καὶ αὖθις
ὑπήχθησαν. Δυνάμει λοιπὸν τοῦ προνομίου τῆς Μαχτοῦς·
ἡ Ἰκαρία πληρώνει ἑτησίως γρόσια 26,528 ἅτινα εἰσ-
πράττονται παρὰ τῶν Ἀζάδων καὶ μεταβιβάζονται κατὰ
μῆνα εἰς τὸ Αὐτοκρατορικὸν ταμεῖον τῆς νήσου διὰ τῶν
Μουχτάριδων τῶν τριῶν τμημάτων ἐπὶ διπλωτύπῳ ἀπο-
δείξει. Διαιρεῖται δ' ὁ φόρος οὗτος εἰς τρία ἴσα μέρη ἐξ
8,842 γροσίων 28 παράδων καὶ 1)3 τοῦ παρὰ ἑκαστον
ἀποτελούμενον καὶ ἀναλογοῦν δι' ἑκαστον Μουχτάρην,
δοστις ὑποχρεοῦται νὰ ἐμβάσῃ αὐτὸ εἰς τέσσαρας ἴσας
δόσεις εἰς τὸ Σ. Αὐτοκρατορικὸν ταμεῖον. Καὶ ὁ μὲν
Μουχτάρης Φαναρίου ἐμβάζει τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν
κατὰ τοὺς μῆνας, Μάρτιον, Ἰούνιον, Σεπτέμβριον καὶ
Δεκέμβριον, ὁ δὲ τῆς Μεσαρίας κατὰ τοὺς μῆνας Ἀ-
πρίλιον, Ἰούλιον, Ὀκτώβριον καὶ Ἰανουάριον καὶ ὁ τῆς
Περαμερίας κατὰ τοὺς μῆνας Μάϊον, Αὐγουστον, Νοέμ-
βριον καὶ Φεβρουάριον.

§ 40. Αὐτοκρατορικὸς Ὅρισμός τῆς Μαχτοῦς.

«Ἡγεμὼν τῶν Ἐνδόξων ἡγεμόνων, μέγαλε ἐν τοῖς
μεγάλοις καὶ περικλεέσιν ἐξουσιασταῖς, κάτοχε τῆς
Ὑψηλότητος καὶ λαμπρότητος, ὁ ἐλέει πλείστῳ τοῦ
Ὑψίστου παμβασιλέως διορισθεὶς ἔνδοξος, ὕπατος τῆς
ἐπαρχίας Καρίας καὶ ἐξουσιαστῆς τῆς Ρόδου, Σουκρῇ
πασᾷ, διαιωνιζέσθω ἢ εὐδαιμονία σου».

Ἄμα φθάσῃ εἰς χεῖράς σου ὁ ὑψηλὸς οὗτος προσκυ-
νητὸς ὁρισμός, γνωστὸν γενέσθω σοι, ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν
ἐν τῇ ἄσπρῃ θαλάσῃ εὕρισκομένων τεσσάρων νήσων,
δηλον ὅτι τῆς Ἰκαρίας, τῆς Πάτμου, τῆς Λέρου καὶ
τῆς Καλύμνου, εἰ καὶ ἐνίοτε κατὰ προγενεστέρους χρό-

νους δὲν ἐφυλάχθησαν κατὰ τὸ πρέπον, ἀπὸ τοῦ νὰ καταστῶσιν ἔνοχοι διαφόρων εἰδῶν ἀτοπημάτων καὶ τιμωρίας διὰ τοῦτο ἄξιοι, ἔνεκα τῶν κακουργιῶν καὶ δολιοτήτων τῶν ἐκ διαλειμάτων ἀναφαινομένων ἀνὰ μέσον τῶν νήσων πλοίων τῶν κλεπτῶν καὶ κακοποιῶν, ὅπερ καὶ εἰς τὰς βασιλικὰς μου περιῆλθεν ἀκοάς· ἐντούτοις δίκαιον εἶνε ὅσοι τῶν ἐν τῇ ὑψηλῇ μου βασιλείᾳ ραγιάδων πληρῶνται τὸ χαράτζιον καὶ εἰσιν ἐδραῖοι ἐν τῇ ὑπακοῇ καὶ ὑποταγῇ νὰ ἐπαναπαύωνται εἰρηναίως ἐν ταῖς στρωμαῖς αὐτῶν ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν καὶ κοσμοκρατορικὴν μου σκιάν, προφυλασσόμενοι ἐκ τῶν συμβαινουσῶν ἀδικιῶν καὶ τιμωριῶν, κατὰ τὴν πασίγνωστον ἀγαθοποιὸν βασιλικὴν μου ἔφεσιν, ὥς ἐντεθραμμένοι ἐν τῷ ραγιαλικίῳ.

Διὰ ταῦτα τῶν προμνημονευθεισῶν νήσων οὐσῶν ἔκπαλαι ὑπὸ τῇ κυριότητι τῆς Ρόδου, καὶ τῶν κατοικούντων αὐτὰς τυγχανόντων ὑποτελῶν τῇ ὑπερλάμπρῳ μου βασιλείᾳ, ἣ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ ἡσυχίας αὐτῶν εὐσπλαγχνία μου, ἔτι μᾶλλον ἐπιτεινομένη, ἐπικυρεῖ τὰ πρότερα αὐτῶν προνόμια καὶ τὸν ἀποκεκομμένον ἐτήσιον αὐτῶν φόρον καὶ ὀρισμένην καὶ προσήκουσαν ποσότητα. Τούτου δ' οὕτως ἔχοντες δέον νὰ μὴ παρενοχλῶνται ἐξ ἄλλων ὁμοίων βαρῶν καὶ παρενοχλήσεων καὶ ἀπὸ τῶν δολιοτήτων τῶν κακούργων, ὅπερ τυγχάνει καὶ χρειωδέστατον. Οὕτω δὲ βεβαιωθεισῶν τῶν ἀρχῆθεν προνομιῶν τῶν προμνησθεισῶν νήσων, ἐφ' ὅσον οἱ ἐν αὐταῖς οἰκοῦντες μένουσι στερεωμένοι ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ραγιαλικίου καὶ τῆς ὑποταγῆς θέλουσιν ἐκτίνη κατ' ἀποκοπὴν ἐτήσιον φόρον ὀγδοήκοντα χιλιάδων γροσίων κατὰ τὰς καταστάσεις καὶ δυνάμεις αὐτῶν, ἀληθῶς καὶ δικαίως τοῦτον διανέμοντες ἀλλήλοις καὶ διαμοιράζοντες. Τὸν φόρον τοῦτον θέλουσιν ἐκτίνη καὶ παραδίδῃ τοῖς κατὰ καιρὸν ἐξουσιασταῖς τῆς Ρόδου εἰς δύο

δόσεις ἀρχομένας ἀπὸ πρώτης Μαρτίου τοῦ αἰσίου χιλιοστοῦ διακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἔτους.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν διαφύλαξιν αὐτῶν ἐκ τῶν κακοπραγιῶν καὶ δολιοτήτων τῶν ἀχρείων καὶ κλεπτῶν περὶ τούτου θέλουσι φροντίζη οἱ τῆς Ρόδου ἐξουσιασταὶ διὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς γνώμης τῶν ὁποίων θέλουσι περαιουῖσθαι καὶ ἐκτελεῖσθαι πᾶσαι αἱ συμπίπτουσαι αὐτῶν ὑποθέσεις. Πρὸς τοῦτο θέλουσιν ἐξ αὐτῶν στέλλη εἰς τὴν νῆσον Ρόδον ἐπιτροπείαν ἐξ ἀνδρῶν πιστῶν ἵνα μένωσι καὶ διατρίβωσιν ἐκεῖ ἐν ὑποταγῇ εἰς τὴν ὑψηλὴν μου καὶ αὐτοκρατορικὴν θέλησιν. Περὶ τούτων πάντων ἐξεδόθη ἐκ τῆς κραταιᾶς μου βασιλείας προσκυνητὸς καὶ περίδοξος ὁρισμὸς ὅπως πάντες λάβωσι γνῶσιν καὶ πράττωσι καὶ ἐνεργῶσι συμφώνως τοῖς περιεχομένοις ἐν αὐτῷ τῷ λαμπροτάτῳ μου καὶ βασιλικῷ ὁρισμῷ.

Καὶ σὺ λοιπὸν, ὦ πασᾶ, σὺ ὁ διαλυφθεὶς ἐν ὅσῳ οἱ ῥηθέντες ῥαγιαῖδες δὲν κατεργάζονται πράξεις ἐναντίας τοῦ ἐκ προγόνων ῥαγιαλικίου αὐτῶν, ἐκτίνουσι καὶ σοὶ παραδίδουσι τὸν προμνησθέντα ἐτήσιον φέρον τῶν ὀγδοήκοντα χιλ. γροσίων εἰς δύο δόσεις καὶ ἐν τῷ ὀρισμένῳ χρόνῳ. Μὴ ἐπέτρεπε νὰ προσγίγνηται αὐτοῖς οὐδενὸς εἶδους τιμωρία ἢ παρενόχλησις εἴτε ἀπὸ μέρους Σοῦ εἴτε ἀπὸ μέρους οἰουδήποτε ἄλλου· τούναντίον δὲ παρέχε αὐτοῖς ὅσάκις προσέρχονταί σοι πᾶσαν ὑπεράσπισιν καὶ προστατείαν καὶ διαφύλαττε αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐπισυμπίπτουσῶν κακοπραγιῶν καὶ δολιοτήτων τῶν εἰρημένων κλεπτῶν καὶ κακοποιῶν, τάς τε παρεμπιπτούσας αὐτῶν ὑποθέσεις ἐξέταζε καὶ διευθέτει, ὡς ἤθελον ὑποβάλλῃ σοι γνώμη καὶ ἀποφάσει τῶν ἐξ αὐτῶν ἐκλεχθέντων καὶ παρὰ σὺ ἐλθόντων καὶ τὰς διατριβὰς ποιουμένων ἐπιτρόπων αὐτῶν.

Γενέσθω δὲ ἀντίγραφον τοῦ ὑπερλάμπρου μου ὀρι-

σμοῦ καὶ δοθήτω εἰς χεῖρας τῶν προμνησθέντων ῥαγιάδων ἵνα γνῶσιν αὐτοί τε καὶ πᾶς ἕτερος λάβωσιν ὅτι τοιαύτη ἐστὶν ἡ ἐμὴ ἀπόφασις καὶ αὐτοκρατορικὴ θέλησις. Σὺ δὲ ταῦτα γνοὺς, ἐκτέλει ἀείποτε καὶ ἐνδελεχῶς τὰ διατασσόμενα, ἀσχολούμενος περὶ τὴν τούτων πράξιν καὶ ἐνέργειαν, ἐν ᾗ ὥρισται τάξις, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς τοῦ ἐναντίου.

Καὶ δὴ ἐκδέδοται ὁ παρὼν Ὑπέρλαμπρος Ὁρισμὸς, ἵνα ὅπου ἂν οὗτος φθάσῃ κατὰ τὴν ὀφειλομένην ὑπακοὴν καὶ εὐπείθειαν ἢ σεβαστὸς καὶ ἀκεραίως ἐκτελῇται· σὺ δὲ αὐτὸν λαβὼν πράττε συμφώνως καὶ τῷ ἱερῷ μου σημείῳ πίστιν δίδε.

Ἐκδέδοται μεσοῦντος μηνὸς Τζεμαζήλ-ἑδβέλ τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ διακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ πρώτου ἐν Κων/πόλει τῇ Θεοφρουρήτῳ. Ἑλληνιστὶ 1835.» (1.)

ΤΕΛΟΣ

(1) Ὁ παρὼν Αὐτοκρατορικὸς Ὁρισμὸς ἐλήφθη ἐκ τῶν Ἰκαριακῶν τοῦ Ἀειμνήστου Ἐπαμεινώνδου Σταματιάδου.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
Ἀφιέρωσις	
Προλεγόμενα	
§ 1 Ὅριζων καὶ σημεῖα αὐτοῦ	1
§ 2 Ἄνεμοι	2
§ 3 Διαίρεσις τῆς γῆς	4
§ 4 Ὅρια γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος καὶ Ἀρχαῖα ὀνόματα Ἰκαρίας	5
§ 5 Μῦθος Ἰάκρου	7
§ 6 Ἀρχαῖαι πόλεις Ἰκαρίας	9
§ 7 Ὅρη καὶ Ἀκρωτήρια Ἰκαρίας	10
§ 8 Ὀροπέδια, πεδιάδες καὶ κοιλάδες Ἰκαρίας	11
§ 9 Ποταμοὶ καὶ Χεῖμαρροι Ἰκαρίας	12
§ 10 Διαίρεσις θαλασσίου ὕδατος	14
§ 11 Ὀρμοὶ Ἰκαρίας	16
§ 12 Διοικητικὴ διαίρεσις Ἰκαρίας	17
Α'. Τυῆμα Φαναρίου.	19
§ 13 Πρωτεύουσα Φαναρίου καὶ Ἰκαρίας	19
§ 14 Κάτω Σπόδα	21
§ 15 Ἐπάνω Σπόδα	23
§ 16 Τὰ ἐξ Ἀνέμου χωρία τοῦ Φαναρίου	25
§ 17 Τὰ Ἀνατολικὰ Ἀγίου Κηρύκου	27
§ 18 Τὰ Νότια Ἀγίου Κηρύκου	28
§ 19 Εὐλοσύρτης καὶ Περίχου	30
§ 20 Σχολεῖα Φαναρίου καὶ συντήρησις αὐτῶν	32

	Β'. Τυῆμα Μεσαρίας.	33
§ 21	Εὐδήλος καὶ τὰ Ἀνατολικά αὐτοῦ	33
§ 22	Δυτικά Εὐδήλου	35
§ 23	Τὰ Νότια Εὐδήλου	36
§ 24	Τὰ ἀπ' ἔσω χωρία Μεσαρίας	38
§ 25	Κεσθήκια καὶ Πετροπούλιον	39
§ 26	Τὰ Νότια χωρία Μεσαρίας	40
§ 27	Σχολεῖα Μεσαρίας καὶ συντήρησις αὐτῶν	42
	Γ'. Τυῆμα Περαμερίας.	44
§ 28	Πρωτεύουσα Περαμερίας	44
§ 29	Τὰ χωρία Περαμερίας	47
§ 30	Σταῦλος	50
§ 31	Λαψαχάδα	51
§ 32	Τὰ Δυτικά χωρία τῆς νήσου	53
§ 33	Τὰ Νότια χωρία τῆς Νήσου	55
§ 34	Σχολεῖα Περαμερίας καὶ συντήρησις αὐτῶν	58
§ 35	Κλίμα, Ἔδαφος καὶ προϊόντα Ἰκαρίας	60
§ 36	Κάτοικοι, Ναυτιλία καὶ Βιομηχανία Ἰκαρίας	61
§ 37	Διοικήσεις Ἰκαρίας	63
§ 38	Νομὸς Αἰγαίου	64
§ 39	Φορολογία Ἰκαρίας	66
§ 40	Αὐτοκρατορικὸς ὁρισμὸς τῆς Μαχτοῦς	67

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023401

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΡΓΑ
ΤΟΥ
ΑΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

- 1) **Περὶ Παιδείας Λόγος.** — Τύποις ἐν Ἀθήναις 1893.
- 2) **Λόγοι Ἐκκλησιαστικοί.** — Τύποις ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου 1896.
- 3) **Περὶ Ἀρετῆς Λόγος.** — Τύποις ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου 1898.
- 4) **Περὶ Οἰκιακῆς Μορφώσεως Λόγος.** — Τύποις ἐν Ἑρμουπόλει Σύρου 1898.

Τιμᾶται γρ. χρ. 4.

